

108.872
~~12762~~

12462

M. Tõnisson.

Kunstimees

ehk

Silmamoondaja.

170 näitlikku õpetust, kudas tasku kunstnikud oma nõiduse ja silma-
moondamise tükka teha võivad.

Trükitud M. Tõnisson'i kuluga.

12762

Aunstimees

ehk

Silmamoondaja

170 näitlikku õpetust, kudas tasku kunstnikud oma nõiduse- ja silmamoondamise tüüka teha võivad.

Trükitud M. Tõnisson'i kuluga.

Дозволено Цензурою. — Юрьевъ, 10 Сентября 1894. г.

32985

Kunstimees.

1. Raha kadunuks mõndamine.

Kunstnik toob jalaga napsiklaasi, lasseb seda läbi waadata, et seal mingit saladust külles ei ole ja palub teda poolest saada weega täita. Siis palub ta kedagil klaasi oma käes hoida; ise võtab ta kopikulise raha ja taskurätiku, rätiku lautab peu peale laiale, paneb raha selle keskpaika, pöörab siis rätiku kooku ja käsib kedagil seda enese kätte võtta, nõnda et raha koht tema sõrmede wahel seisab ja rätiku nurgad alla poole rippuvad. Selles olekus hoitakse rätik klaasi kohal, nõnda et tema nurgad väljaspoolt klaasi katawad. Nüüd küsib kunstnik hoidjate käest, kas raha alles sees tunnukse olewat ja kui ta jatatava wastuse jaab, käsib ta üks, kaks, kolm! lugedes raha klaasi kukkuda. Pealt waatajad usuvad kindlaste, et raha klaasi on kukkunud, sest nad kuulsiwad teda kõliseswat, aga ometi on ta kadunud. Teda ei ole klaasis ega rätiku sees, waid ta on kunstniku peus. Hoidjad näitawad tühja klaasi ning rätikut.

Seletus: See kunst-tükk on väga imelik, tema tegemine aga üsna kerge. Selleks on weikest klaas-ratast tarwis, mis kartwa pealt nii suur on, kui kopikuline raha. Klaasi põhi piab nii lai olema, nagu raha. Weike klaas-ratas hoitakse peus warjul, pannakse ta salaja raha asemelle rätiku sisse ja jäetakse raha peusse. Pealt waatajad kuulewad kõlinat ja arwawad seda raha kukkumisest tulewat. Klaas-ratas pole klaasi põhjas nähtaw ja klaas paistab tühi olema. Kunstnik piab aga klaasi köhe ära wiima, et keegi järele uurima ei saa hakata.

2. Sigari suitsu finnisesse klaasi nõiduda.

Kunstnik paneb tühja klaasi laua peale. Selle järele süitab ta sigari põlema, katab klaasi alustasfiga finni, läheb laua juurest natuke eemalle ja hakkab rahulikult suitsetama. Seal juures puhub ta suitsu klaasi poole. Mõne sekundi järele on klaas suitsu täis. Tubaka suits on eemalt finnisesse klaasi nõiutud.

Seletus: See kunst-tükk on kerge teha. Ilma pealt waatajate nägemata tilgutatakse tühja klaasi sisse 2—3 tilka soolahaput ja niisutatakse alustasfi põhi ammoniak'iga. Mii-pea kui soolahapu ammoniakiga kokku puutub, sünnib walge aaur, mis klaasi täidab ja üsna tubaka suitsu nagu on.

3. Raha läbi rätiku wällja wõtta.

Kunstnik laenab pealt waatajate käest taskurätiku ja raha, näit. 2-he, 3-me ehk 5-e kopikulise, paneb raha rätiku sisse ja lasseb ühte pealtwaatajat rätikut paelaga finni siduda. Siis tõmbab kunstnik raha wällja, ilma et sõlm lahti wõetud ja rätik wigastatud saab, ning annab rätiku ja raha läbiwaatamiseks pealtwaatajate kätte.

Seletus: Selle kunst-tüki saladus on üks peenike traat rõngas, mille otsad teritatud ja kihwa moodi wälljapoole on pöördud. Ta piab ka just selle raha suurune olema, mida rätiku sees wälja tahetakse wõtta. Seda rõngast hoiab kunstnik peu pesas, weikese ja nimeta sõrme all peitus. Siis küsitakse mõni kirju taskurätik, lautatakse see üle wafat käe ja palutakse siis raha. Seda rätiku alla pannes jäetakse ta aga peusse ja pannakse rõngas rätiku sisse. Selle järele lasseb kunstnik pool tolli rahast eemal rätiku finni siduda, nõnda et pealtwaatajad tõeste raha rätiku sees arwawad olevat. Müid surub kunstnik ühe rõnga otsa läbi rätiku ja kiskub pikkamisi terve rõnga järele. Seda läbi kiskumist ei pia pealt waatajad mitte nägema, waid kunstnik hoidku käed warjaks ees. On rõngas käes,

siis libistatakse teda ruttu wasakusse kätte ja wõetakse sealt raha paremasse kätte, ette näitamiseks. Tähele panna on weel, et selle kunst-tüki juurde peenifest walget rätikut tarwitada ei tohi, sest et siis rõnga hauk selgeste tunda oleks. Selleks wõetagu ikka mõni pehmemat jeltsi rätik.

4. Kuuw weşi.

Kuulge mu armsad! Teie arwate wiist kõik, et weel märjaks tegemise omadus on, mina tahan teile aga seletada, et asi koguni teisiti seisab. Ma olen ülesse leidnud, et kui jõe ja kaewu wett kokku kallatakse, siis üks kõwa kogu sünnib. Sellest tulebgi, et inimeste seast niipalju kõhu haiguist leitakse, sest kui nad ette ei waata ja jõe ning kaewu wett mõlemaid korraga sisse joowad, siis sünnib kõwa tomp, mida kõht ära seedida ei jõua. Mina olen palju suuri asju nõiduse riikis ülesse leidnud; nõnda näituseks wõin ma anisid keemialikol wiisil sünnitada: wõtan peu täie anilillesid*), hoian neid sõelaga wääwli suitsu kohal, siis kaowad lilled ära ja anid jäewad asemelle. Müid on tarwis jälle endise asja juurde tagasi minna ja ma näitan teile, kuidas wett weele juurde kallates kohe kuuw keha saab. Waadake hoolega!" Kunstnik wõtab nüüd 2 joogi klaasi, mis mõlemad poolest saadik weega on täidetud, walab ühe klaasi sisse teise sisse ja kohe sünnib paks puder, mis ikka kõwemaks ja kuuwemaks läheb, kui kunstnik teda lusika warrega sõtkub.

Seletus: See kunst-tükk saab keemialikul wiisil toimetatud. Ette walmistamine on järgmine: 1 lood mere soola ja 3 loodi kustutamata lupja sulatatakse puhta wee sees ära ja keedetakse seda wedelikku tükk aega. See wedelus walatakse klaasi sisse. Siis sulatatakse wiina kiwi soola wee sees ja walatakse see wedelik teise klaasi sisse. Mõlemad wedelikud on täieste wee nägu, kui neid aga kokku kallatakse, siis tekib walge puder, mis sõtkudes ikka paksemaks läheb.

*) Gänseblümchen oder Marienblümchen (Manni lilled)

5. Weini proovimine.

Kunstnik näitab kahte weini klaasi, millest üks weega ja teine punase veiniga täidetud on, ning hakkab rääkima: „Muustatud härrad ja daamed! Ma arvan, mitmedgi teie seast on ehk mõni kord weini joonud ja teie teate küll, missugust tundmust inimene siis tunneb, kui see kallis marja jahvat jalutus-käiku läbi kõri sisemistesse koobastesse algab. Aga nagu üksti roos ilma okasteta pole, nõnda ei ole nüidjel ajal ühtegi weini ilma weeta leida. Endisel ajal, kui efsija Noa weini tegi, oli ta palju parem ja maitsemam kui nüid. Wee üles-leidmisest jaadik on aga kõik weini kauplajad wee segajateks jaanud. Nad on leidnud, et mitte üksti aeg, vaid ka wefi raha maksab. Siin, mu armsad, on klaasi täis weini, millel ka wett seas on. Kas on teil aga wõimalik sellest aru saada? Teie näete nüid, kui raske see on, otjust teha, kas weini sees wett on ehk mitte, seda raskem saab see olema, wett weiniist lahutada. Nõiduse kunstil on aga see lahutus wäga kerge asi. Ma palun hoolega tähele panna!“ — Kunstnik näitab nüid pisukest läbipaistwat pudelit, walab wee ja weini mõlematest klaasidest selle sisse kofku, paneb ta siis ühe lühtre otja ja katab rätikuga kinni. Kui see on sündinud, siis toob kunstnik kaks papiist toosi nähtawalle, näitab, et need tühjad on ja katab nendega klaasid kinni. Nüid käsib ta, et wefi ja wein pudelis lahkuksiwad ja mõlemad oma klaaside sisse lähetsiwad, tõstab siis rätiku pudeli pealt ülesse ja see on tühi. Selle järele tõstab ta toosid ülesse, ja waata imet! Üks klaas on wett ja teine weini täis.

Seletus: Pudeli põhja sees on weifene hauk, mille läbi wedelik lühtri sisse wõib jooksta. Lühter piab jalani õenes olema. Papi toosid on järgmiselt walmistatud: mõlemil on kahe-kordne põhi, mille waheruumi sisse just niipalju mahub, kui weini klaasi. Seest poolt pigitatakse ehk wahatatakse need toosid ära, nõnda et nad weefind-

laks saatvad. Ülemise põhja kestpaitas on hauk, mis vahaga finni pannakse. Kui nüüd kunstnik neid klaaside peale tahab panna, näitab ta kepiga tooside sees ümber liigutades, et nad tühjad on, aga just siis lükkab ta kepiga waha haugu eest ära, nõnda et wedelus, mis enne sinna sisse on pantud, wällja peaseb woolama.

6. Puruks tallatud, aga siiski terve.

Selle kunst-tüki jauks läheb kaks kotikest tarwis, mis nii laiad on, et tasku uur parajaste sisse mahub. Üks nendest on tühi, teine aga nõnda palju klaasi tükkidega täidetud, et see sekikene just uuri suurune on. Klaasi tükkidega täidetud kotikest hoiab kunstnik pahemas peus warjul, astub ise pealtwaatajate ette ja lasseb tühja koti sisse ühe uuri panna ning siis koti kõwaste finni siduda. Oma kätte wõttes wahetab ta kotikesed salaja ära, lööb siis nõiakepiga kõwaste klaasi-koti pihta, wiskab ta maha ja tallab teda jalgadega. Pealtwaatajad arwawad uuriga nõnda sündiwat, sest et nad praksumist ja kõlilemist kuulsiwad, kunstnik aga wõtab koti maast ülesse, ning laua pealt nõia keppi wõttes lasseb ta tallatud koti laua juhwa laekasse kukkuda ja wõtab uuri-koti selle asemel kätte. Siis koputab ta kepiga koti pihta, pomiseb nõia sõnu ja uur on jälle terve. Koti annab ta finniselt uuri omniku kätte, kes omaks suureks imestuseks uuri terwelt sealt seest leiab.

7. Rõnga mäng.

Selleks on 11 jämedast wass-traadist tehtud rõngast tarwis, mis umbes alustassi suurused on. Kaks nendest saawad kokku joodetud, nõnda et nad ahela wiisil koos on, 3 piawad aga järgmiselt ettewalmistatud saama: nende traat saab tulega kõwaks tehtud, nõnda et neil hea weedri jõuud on. Siis piawad nad wiltu läbilõigatud olema,

aga nii heaste pooliiritud saama, et neid wahesid keegi ei näe. Kui nüüd kunst-tükki tahetakse algada, siis wõetakse rõngad nõnda pahema käe otsa, et 3 lahti käijat kõige alla jäewad, selle järele 2 kokku joodetud ja siis 6 terwet kõige peal seisawad. Kunstnik seletab nüüd pealtwaatajatele, et temal siin üks summa üsna etterwalmistamata rõngaid on, mida ta ka weel läbi lasseb waadata. Kunstnik piab osaw olema, pealtwaatajaid uskuma panema, et kõik rõngad läbi lastakse waadata. See ei ole aga nõnda. Kuue finniise rõnga seast wõtab kunstnik 2 tükki, annab need kätte inimese kätte. Selle järele pöörab ta teisele poole, annab sinna ka 2 tükki, tuleb siis esimeste juurde tagasi ja wõtab nende käest rõngad ära ja annab wiimased 2 terwet jälle teiste kätte järele waadata. Sell kombel sehkeldates ja edasi-tagasi käies ei saa pealtwaatajad seda sugugi aru, et pooled rõngad kunstniku käes paigal seisawad. On kõik 6 finniist rõngast pealtwaatajate käes, siis wõtab kunstnik 2 kokku joodetud rõngast paremasse kätte, lööb neid wastastiku, nagu tahaks ta ühte rõngast teisest läbi lüüa ja näitab siis, et nad koos on. Need kokku pandud rõngad annab ta ka pealtwaatajate kätte. Siis korjab ta teised pealtwaatajate käest oma pahema käewarre otsa, nõnda et käed lahti on, wõtab ühe finniise ja teise lahtise rõnga, lööb finniise rõngaga lahtise prau kohta. On nad ühes, siis wõetakse kolmas, neljas j. n. e., kuni kõik ühes on. Selle juures pandagu aga tähele, et iga lahtise külge 2 finniist tuleb. Kui sellkombel ahel walmis on, siis kistakse mõned jälle lahti ja pannakse teise plaani järele kokku. On kunstnikul niisugune wigur heaste ära harjutatud, siis on ta pealtwaatajatel kena uäha.

8. Madama ja Gewa tint.

Kunstnik näitab pealtwaatajatele suurt klaasi, mis ääreni tindiga täidetud on ja seda laua peale pannes hakkab ta järgmisel wiisil kõnelema: „Kõrgeste auustatud

koosolejad! Teie näete siin klaasi täit tinti, mis mitte üksnes kõige paremast fordist pole, vaid millel ka suur ajalulik tähtsus on. Selle tindiga sai nimelt Madama ja Gewa abielu kontrakt kirjutatud ja sellest võite näha, kui heaste ta alal on hoitud. Et see tint tõeste eht on ja mitte wärwitud wesi ei ole, jeda saate teie warsti näha.“ (Kunstnik wõtab lusikaga natukene klaasist ja astub siis ühe daame ette) „Mu auustatud daame, kas wõiksite nii armuline olla ja üks supilusika täis jeda tõeste head tinti maitseda? — Teie raputate oma ilusat pead. — Ah, kas kardate oma kõhtu siis arwawat, et leina aeg kätte on jõunud ja et see mure pärast seedimise mõneks ajaks seisma jätab? Noh, olgu peale, ma tahan sündlikumal wiisil proowi näidata.“ (Ta kallab lusikas olewa wedeluse walge paberi leheke peale.) „Nüüd tahan ma teile selle tindiga ilusa kunst-tüki teha, mida ma kuulsa nõiduse meistri Halesusifikapilominesikowsky käest õppisin.“ Kunstnik laenab nüüd ühe daame käest sõrmuse, mäsrib seda tasku-rätiku sisse, lasseb mitu inimest katsuda, et ta tõeste seal sees on ja paneb rätiku siis puhta joogi-klaasi sisse. Sellejärele katab ta tindi klaasi ka rätikuga kinni, wõtab siis nõia-kepi ja käsrib sõrmust tindi sisse rännata. Nüüd wõtab ta rätiku tindiklaasi pealt ära ja pealtwaatajad näewad tindi asemel jelget wett klaasis, mille sees lille kimp on. Kunstnik wõtab lille kimbu wälja ning annab sõrmuse laenaja daamele, kes omaks suureks imetuseks enese sõrmuse selle pealt leiab. Rätik teises klaasis on aga täieste tühi.

Seletus: See kunst-tükk nõuab heaste osawust ja harjutamist. Tint klaasis ei ole muud midagit, kui tükk musta riidet, mis nõnda on kokku ömmeldud ehk kleebitud, et ta kõwaste wastu klaasi sisemisi külgesid hoiab. Wesi, mille sisse ka lille kimp walmis on pandud, on sellest samast materialist, kui Dr. Fausti pudelis. (Waata Nr 9.) Lusikas, millega kunstnik klaasist tinti wõtab, on feestpoolt tubliste Ferocyanthaliumiga määritud. See jünnitab raua-

plooridi weega fokku tindi jarnase wedeliku. Kui nüüd kunstnik sõrmuse on saanud, tõmmab ta taskust rätiku wällja, mille nurga sisse teine sõrmus on ömmeldud. Ennast nõnda seadides, nagu paneks ta jaadud sõrmuse rätiku keskpaiga sisse, jätab ta selle ometi peusse ja lasseb sisse ömmeldud sõrmust mitut inimest katsuda. Teise rätikuga tindi klaasi kinni kattes lasseb ta pealtwaataja sõrmuse klaasi lille kimbu peale kuffuda, tõmbab ühtlasi klaasi woodrit natukene kõrgemale, nõnda et seda rätiku ära wõtmise ajal hõlpjaste ilma teiste arusaamata wällja wõib tõmmata. Seda kunst-tükki piab aga heaste harjutama ja proowima, enne kui teda näidatakse, sest muidu wõib ta kergeste nurja minna.

9. Dr. Fausti pudel.

„Räägitakse, et kui Dr. Faust reisi peal käis, siis ikka ühte pudelit kaugas kandis. Kui ta selle pudeli wett täis walas, siis wõis tema sealt kõiki meelepäralisi jookkisi wällja kallata. Mina ei ole küll Faust, aga ma tahan teile sellegipäraft näidata, kudas niijugust imet tehtakse. Minul on siin ka üks pudel ja selle kõrwal tühje klaasid. Pudel on selge kaewu weega täidetud ja klaasid on tühjad. Ma ütlen küll, et klaasid tühjad on, aga teie mõtlete ehk, et ma waletan, sellepäraft wõtan ma ühe klaasi ja näitan teile, et temas kõige wähematki tinkturi ega pulwrit ei ole. Sellegipäraft on mull kerge, kohe walget weini pudelist wällja kallata. Siin ta juba on!“ (Kunstnik kallab klaasi wett täis, mis kohe kulla karwa kollaseks läheb.) „Kellele see wein ei meeldi, sellele wõin ma kohe punast kallata, — siin ta on! Ka on mull wõimalik, wõltsimata Ungari weini walmistada.“ (Kunstnik kallab wett klaasi, mis kohe mustjas punaseks läheb.) „Reiside peal juhtus mull tihti seda äpardust, et tint klaasi sees ära kuitwas. Kui ma teda nüüd weega wedelaks tegin, siis sai ta ikka wäga wesiine ja hall. Wõnikord juh-

tus ka seda äpardust, et ma armastuse kirrja niisuguse wesi tindiga pidin kirjutama. Sellest ajast saadik aga, kui minul see ime pudel on, ei ole minul niisugust õnnetust enam karta, sest waadake, ma kalkan klaasi wett täis ja kohe muutub see kõige ilusamaks alitsariin-tindiks. Kui keegi teie seast sisekonna nõrkust piaks kannatama, siis wõin ma sellele kohe mandli piima kosutuseks anda, — — — so, siin ta on! Veel oleks ma peaaegu ühe tähtja joogi ära unustanud, mida Sakslased wäga armastawad; selle nimi on „krambambuli.“ Kusagilt mujalt ei saa teie aga mitte nii eht krambambulit, kui minu käest. Waadake ometi, misjuguine ta on!“ Kunstnik kallab jällegi ühe klaasi wett täis ja tule leek lööb sellest wälja. Sellega löpib kunst-tükk.

Seletus: See kunst-tükk sünnib keemia seaduste läbi ja ta ei tarwita osawust ega kärmust. Wee sees, mis päris joogivee nägu paistab, on raua ploriidi (Eisenplorid). Wesi saab aga selle läbi kollase wärwi, sellepärast pannakse temale mõni tilk Inglis wääwlihaput jekka, see teeb wee selgeks. Esimene klaas, mille sees walget weini walmistatakse, määratakse enne seest poolt Rhodankaliumi wedelikuga. Teine ja kolmas määratakse sellesamaga, aga seda rohkemine, mida punasemat tahetakse. Neljas klaas määratakse kaunis patjult Jeroziankaliumiga. Piim sünnib sulatatud chlorparium'i läbi. Mida rohkem seda rohtu pannakse, seda walgem saab wedelus. Wiimasel klaasil on põhjas wääwli-eetherit (Schwefeläther), kuna klaasi ülemise ääre külge tükitene kalium métallique on kinni pandud. Walab nüüd kunstnik wett klaasisse, siis tõuseb wääwli-eether kõrgelle; niipea kui ta kalium métallique külge puutub, hakkab ta järsku suure leegiga põlema.

10. Kalapüüdmine õhus.

„Auustatud pealtwaatajad! Terwe inimese elu aeg on suur õngitsemine ja iga inimene on sündinud õngit-

seja. Üks õngitseb kuulsust, teine raha, kõik aga õngitsewad õnne. Mitu noort neiu loodavad kuldkala õnge otsa olemat hakanud, saavad aga ometi kiisa. Mõnigi wana piiga, kelle noorus juba ammu wanaks jutuks on saanud, wiskab ka weel õnge wällja, aga kahjuks ei taha sinna enam keegi kinni hakata. Ma pian tunnistama, et mina ise mõne aja eest ka kange õngitseja olin, aga suur kannatus, mida selleks tarwis läks ja waimu närifa igawus, mida ma tundsin, ajasiwad minu õngitsemise himu üsna ära. Et ma aga sellegipärast hea meelega kalu sõin, siis mõtlefin ma järele, kudas neid kõige rutem ja odawam wõiksin saada. Nõidus, see kallis kunst, õpetas mind wiimati niisuguse wahendiku tundma, kudas kalu üsna hõlpsaste wõib püüda ja mina olen nüüd nõnda helde, et oma saladust teile awaldan. Kui teie ka nõiduse läbi kalu tahate püüda, siis wõtke üks rätik, umbes niisugune nagu siin minu käes näete. See rätik õeruge salwiga, mis kirbu-rohu juurest ja kärnkonna raswast on tehtud, rullige siis rätik palliks kokku ja wiskate õhu sisse. Waat nõnda! . . . Kui teie nüüd rätiku jälle õnnelikult kinni olete püüdnud, siis lautage ta ühte otsapidi pahema õla peale ja tõmmake parema käega saak rätiku alt wällja. Uue aja ülesleiduste ja uurimiste läbi on selgeks saanud, et õhk mitmesuguste loomadega täidetud on, sellepärast wõib seal ju wäga heaste ka kalu olla. Need saawad nimetatud salwi läbi rätiku juurde meelitatud. Teie ei pia aga mitte arvama, et need mädanenud kalad on, sellepärast tahan ma teile proowi näidata."

Kunstnik tõmmab nende sõnadega rätiku alt ühe kausi wällja, mille sees paar ilusat kalakest rõemjaste ujuwad. „Ma wiskan oma imeliku wõrgu weel kord lendu ja teie näete, et nõia wõimus ei wäheene, sest waadake! mull on jälle õnnelik püüf!“ (Kunstnik tõmbab teise kausi kaladega rätiku alt wällja.) „Teie arvate ehk, et need kalad minu juures peitus oliwad, wahest siin ehk seal westi all wõi kuue taskus? . . . Teadke aga, et mina ülepea midagit

kalaja ei hoia, seda nägite juba sellest, et ma oma kunsti teile ära õpetasin. Müüd arwate wiist, et mu kunst otsas on. See ei ole ometi nõnda. Tõmman korra rätiku alt ja saak on käes." Kunstnik wõtab weel ühe kausi rätiku alt wällja ning lõpetab sellega kunst-tüki.

Seletus: Selleks on 3 klaas kausi tarwis; need piawad natuke kõrgemad olema, kui nad laiad on. Neil piawad ülemise ääre külges sooned sees olema. Siis saawad nad weega täidetud, igauhe sisse 2 elawat kalakest pandud ja gummi kaanega finni kaetud. Gummi kaaned piawad natukene kitsamad olema kui purk, nõnda et nad pinewille saawad tõmmatud ja wett läbi ei lasse. Kaks kausi riputab kunstnik teine teisele poole kuue hõlma sifemise külle peale ja kolmandama kuue saba sifemise poole külge. Sell filmapilgul, kui ta rätiku üle pahema õla wiskab, wõtab ta parema käega kausi rätiku alla, kuna rätikuga gummi kaan pealt ära tõstetakse. On kunstnik 2 külje peal seiswat kausi wällja nõidunud, siis tõmmab ta kuue hõlmad tagaspidi, flopi kõhu ja rinna pihta, näitamiseks, et tema riiete all midagit peitus ei ole, see kõik aga ei tasta jugugi kolmandamat kausi arusaamata wiisil rätiku alla toimetamast. Et siin oma osa usinust ja osawust tarwis läheb, on iseenejest mõista.

11. Suur ehmatus.

Selle nime all tegi üks kuulus kunstnik järgmise tüki: Ta näitas ühte suurt, tühja walgest wäsest karikat ja walas selle sisse weini, õlut ning piima. Siis wõttis ta kaane, kattis sellega karika finni ja raputas siju heaste segamine. Selle järele astus ta ühe peenikese daame ette, selle küsimisega, kas see tema nõia jooki ehk maitseada tahaks, sai aga eitawa wastuse. Selle üle nagu pahane, puistas ta karikas olewa wedeluse daame kaela. See kõhus ja kargas ehmatanult tagasi, aga oh imelikku imet! Mitte piiska märga ei tulnud nähtawalle, waid selle ase-

mel jadas paksu konvekci ja suhtru koogi vihhma tema peale.

Kudas see imetegu sündis, seda piab uudise himuline lugeja warssi teada saama. Kunstnikul oli pahemas peus pika gummi toru ots warjul, mis läbi kuue käise läks ja sifemise kuue taskus sia põie sisse lõppes. Karikas, mida kunstnik näitas, oli wass plekist valmistatud ja selle põhja lähidal külje sees oli hauf. Gummi toru ots sai selle haugu sisse pistetud ja karikas pahemasse kätte wõetud. Rõik wedelus, mis siis karikasse sai walatud, jooksis läbi gummi toru sia põie sisse. Maijuse asjad, mis karikast tuliwad, seisiwad karika kaane sees peitus. See kaan piab kõrge wõlwigaga ja tema alumise plaadi sees hauf olema. Kunstnik pani karikale kaane peale ja hakkas tubliste raputama, mis paistis, nagu tahaks ta wedelikku heaste segamine floppida; see sündis aga sel-
leparast, et konvekkisid läbi haugu karikasse raputada.

12. Smelik muna.

Ettevalmistused on järgmised: Kunstniku töölaua suhwel seisab lahti, (teisel pool külges, nõnda et pealtwaatajad seda ei näe) sinna pannakse üks tühi muna walmis, mis jämedamast otjast niipalju lahti on, et sealt parajaste weikest, taltsaks tehtud lindu sisse wõib pista. See linnuke pannakse karbi sisse finni, mida wedru abiga filmapilgul lahti wõib wõtta. Linnu karp seisab ka muna kõrwal suhwelis. Laua peal seisab nõia kepikene ja taldriku täis mune. Kuue wasaku käise sisse walmistatakse gummi nõõrikene traat haagiga, nagu kunst-tüki nõia kiiroposti juures õpetatud saab (§ 13.) Haaki wasaku kää weikese sõrme all warjul hoides astub kunstnik pealtwaatajate juurde ja palub sõrmust. Sõrmuse wõtab ta parema käega wastu ja paneb selle pahemasse kätte, seal juures aga pistab ta õpitud osawusega sõrmuse koha haagi külge. Nüüd wõtab ta muna-taldriku ja seletab

pealtwaatajatele, et sõrmus muna sisse saab fargama. Selle tarwis hoiab kunstnik rufikas hoitud käe sõrmusega taldriku kohal, lasneb ta sealt järsku lahti; kuna nüüd sõrmus käise sisse fargab, näidatakse pealtwaatajatele tühhja kätt. Nüüd palutakse kedagit seda muna wälida, mille sisse sõrmus on läinud, et teda jälle wälja wõiks wõtta.

Kunstnik wõtab siis näidatud muna ja läheb selle wabandusega oma töölaua juurde, et nõia kepikest wõtta. Laua poole minnes peastetakse sõrmus haagikese otsast lahti. Otsiwa näuga laua peal segades lasneb ta teise käega jalaja muna laua suhwlisse, wõtab selle asemel muna koore ja linnu kätte, pistab wiimasele sõrmuse kaela ja paneb teda siis ühes sõrmusega munakoore sisse. Siis teeb ta, nagu leiaks nüüd alles oma kepikese kätte ja astub pealtwaatajate ette. Seal juures hoiab ka muna katkise külle omas peus ja lööb kepikeselega pealmise otsta katki, nõnda et linnu pea sõrmusega nähtawalle tuleb, hoiab siis muna ühes linnuga selle inimese ees, kelle päralt sõrmus on, nõnda et see ise teda linnu kaelast ära wõib wõtta.

13. Nõia kiirpost.

„Muustatud pealtwaatajad! Nüüd tahan ma teile niisuguse kunst-tüki teha, mis koguni üle inimliku teaduse piiri läheb. Ma palun, andke minule üks sõrmus—so. Waadake, nüüd on mull sõrmus siin käes ja ma palun teid hoolega tähele panna, kuidas ma teda aknast wälja wiskan. Mina ütlen juba ette, mis ma teha wõtlen; seda ei tee teised kunstnikud mitte. Juba sellest wõite teie nõiduse täijust märgata. Nüüd palun ma seda härrat seal akent lahti wõtta . . . Teie näete sõrmust alles minu käes, sellepärast ei ole wahetamine enam wõimalik. Aga kuhu pian ma sõrmuse siis wiskama, sest uulitsa peale jopa sisse wisata oleks liig ropp, —

aga Pariisi! See on ilus. Ma luen 1—2—3! Nüüd nägite teie kõik selgeste sõrmust wällja lendawat, wadake, mu käed on tühjad, pettus ei ole võimalik.“

Selle järele läheb kunstnik filmapilguks tuast wällja, tuleb aga kohe kinni pitserdatud kirjaga tagasi. Ta seletab, et sõrmus Pariisi tema teendri kätte olla läinud ja see olewat teda kirjaga tagasi saatnud. Kunstnik annab kirja ühe pealtwaataja kätte, see wõtub ta lahti ja leiab teise kinnise kirja. Selle järele ilmub kolmas, neljas ja nõnda edasi, kuni 12-mast kirjast pealtwaatajate imestuseks aknast wällja wisatud sõrmus nähtawalle tuleb.

Seletus: See imelik kunst-tükk, millest ka terawa tähele panemisega pealtwaatajad iialgi aru ei saa, saab järgmisel wiisil tehtud: kõige enne tehakse 12 ümbrikku, mis üks-teise sisse sünniwad, kõik piawad aga kinni pitseeritud saama. Siis walmistatakse pakjust, filedast paberist toru, mis nii lai piab olema, et sõrmus läbi peaseb minema. See toru pannakse nõnda esimese ümbriku sisse, et ta ühest nurgast poolest jaadik wällja ulatab. Ümbrik saab kinni pandud ja teise sisse pistetud, aga nõnda, et toru ikka nurgast wällja jääb, selle järele kolmandamasse j. n. e. Kui kõik ümbrikud juba kinni on pitseeritud, siis piab toru ikka alles otsapidi esimese ümbriku sees olema ja wälimisest wällja ulatama. Nüüd kinnitatakse kuue käise ülemise otsa sisse hea gummi nõör, mis küinarnukini piab ulatama; nõöri otsa pannakse weikene haak. Kui nüüd kunst-tükki tehakse, siis hoitakse päris liht wakk sõrmus peas warjul, tõmmatakse gummi nõör haakipidi kuni sõrmedeni ja hoitakse teda seal keskmise ja nimeta sõrme wahel kinni. Nüüd wõetakse pealtwaatajate käest sõrmus ja pannakse ta salaja haagi külge. On see sündinud, siis wisatakse käega akna poole ja lastakse sõrmused käest lahti. Pealtwaatajate sõrmuse tõmbab gummi nõör wälgu kiirusel käisesse, kuna wakk sõrmus aknast wällja lendab. Lennust ei ole pealt-

waatajatel mitte võimalik aru saada, et see õige sõrmus ei ole. Selle järele läheb kunstnik wällja, wõtab käise seest sõrmuse, laheb ta läbi toru ümbriku sisse, tõmbab toru wällja ja wiib firja pealtwaatajate kätte.

14. Kolumbuse muna.

„Kuustatud pealtwaatajad! Teie olete ehk kuulnud, et Kolumbus üskord muna terawa otja peale seisma pani, aga tema wajutas muna koore katti. Nõnda võib seda iga laps teha. Mina aga tahan teile nüüd näidata, kuidas muna ilma wigastamata püsti pannakse. Seda teen ma aga ilma mingisuguste abiriistadeta ja kahetordse põhjaliste riistadeta, ka ilma magneti ja elektrita, ainult oma tahtmise läbi. Olge head ja andke minule üks kana muna! See võib feedetud ehk toores olla, minul on üks kõik: selle peale palun weel üht joogi klaasi, — — ja, tänan väga!“ Kunstnik paneb nüüd muna laua peale, lausub mõned nõia sõnad ja räägib edasi! „Kuustatud koosolejad! Nõia sõnade läbi tegin ma selle muna sõnakuulelikuks, tema raskuse punkt on minu wõimuses, nõnda et ma teda püsti wõin panna.“ Nüüd wõtab kunstnik muna ja paneb teda kummuli pöördud klaasi põhja peale, kus ta kõikide suureks imestuseks otse püsti seisab. Kunstnik paneb muna otse kohe hoitud nua tera peale, ka seal seisab ta püsti. Siis annab tema muna pealtwaatajate kätte järelewaadata, et selle külges midagi ettevalmistamist leida ei ole. Kellegil nende seast ei saa võimalik olema, kunst-tükki järel teha.

Seletus: Kunstnikul on mõni tera soola laua peale riputatud ja see koht heaste meelde pandud, kus sool seisab. Enne kui muna soola terade peale pannakse, niisutatakse tema teraw ots süljega, selle tarwis, et siis soola terad külge hakkawad. Nõia sõnu lausutakse sellepärast, et soola teradel rohkem aega oleks finni jääda. On see jündinud, siis seisab muna kõigi tajakaalus ole-

wate asjade peal püsti. Enne kui muna järele waatamiseks pealtwaatajate kätte antakse, pühitakse sõrmega, nõnda et teised aru ei saa, sool muna otša pealt ära. Laud-lina¹ piab sellepärast walge olema, et seal peal seiswaid soola teri ei nähta.

15. Hobuse sabajõhw muna sees.

Räägitakse, et kana muna sees on kana julekese olla leitud, — weel suurem aga on see ime, kana muna sees hobuse sabajõhwi leida — ja ometigi ei tarwita see enam ühtegi, kui et nõela otsaga hauk muna koore sisse pistakse ning jõhw sealt sisse topitakse. Natuke kriiti katab selle haugukese wäga fergeste finni.

16. Kinnises klaasis kargleja wesiinakk.

Selle tarwis mõetakse pikergune purk, mille $\frac{3}{4}$ ruumi weega täidetakse ja pealt põie nahaga finni siutakse. See weike wigur, mis näkki piab mängima, on wesiklaasist (Email) tehtud ja kannab omas peas klaaskuuli, mille pealmise külje sisse pisuke hauk on puuritud. Selle wiguri ja klaaskuuli raskus on nõnda rehkendatud, et ta wee sees tasakaalus seisab, aga ometi natukene ülespoole tungib. Riipea kui sõrmega põie naha peale wajutatakse, millega purk finni on siutud, siis saab selleläbi purkis olew õhk kofku pressitud, õhk wajutab wee peale ja sunnib seda klaaskuuli sisse tungima. Selleläbi läheb wigur raskemaks, tasakaal löpneb ja ta wajub põhja. Kui aga wajutamine järele jääb, läheb õhk jälle endisesse olekusse, ta ei rõhu mitte enam wee peale, wedelus saab õhu wälja wenäwa jõu läbi kuulist wälja aetud ja wigur jälle ülesse tõstetud.

Tule purtskaw kaew.

Selleks on õõnsat klaaskuuli tarwis, sellel piab toru külges olema, mille läbi teda täita saab. Toru seisab

ühe taldriku sarnase aluse peal ja tema külje pealt lähemad mitu peenikest torukest wällja, mille otsad ülespidi on pöördud. Kui nüüd kuul piiritusega täidetud saab, siis hakkab ta nendest torukestest wällja tungima. Süidatakse nüüd wällja tungiw piiritus põlema, siis paisub õhk kuuli ülemises jaus tule palawuse läbi. Õhu paisumine pressib piiritust torukeste sees suure jõuuga kõrgelle ja sell kombel sünnib pimedas kohtas wäga ilus tule purtskaw kaew.

18. Kaks tule meistert.

Wõetakse kaks puust titekest ja pistetakse kummagile üks hani tule warre tükk juhu. Ühe toru sisse pannakse weike tükike woswori ja teise sisse natuke püssi-rohtu. Kui nüüd põlew küinal wiimase wiguri suu ääres hoitakse, siis puhub püssi-rohu põlemine selle kustunuks ja kui seesama õõgum taht esimese wiguri suu juurde pannakse, siis hakkab ta woswori läbi jälle põlema.

Draakli toos.

Kirjutatakse mitmesuguseid küsimisi päris tindiga walge kardikeste peale ja nendesamade tagumiste külgede peale mitmesugused wastused fitroni ehk sibula jahwtiga, wõi ka salpeetrihapu kulla wedelikuga (Auflösung von salpetersaurem Gold). Sellejärele on ühte toosi tarwis, mille õõnsa kaane sisse enne palawaks tehtud metalli tükk saab pistetud. Kui nüüd keegi ühe küsimise walib, siis pannakse see kaart toosi sisse. Soojus, mida palaw metall laiali lautab, saab nõia-tindi warssi nähtawaks tegema. See kiri kaub aga kõhe ära, niipea kui soojus otja lõpeb.

20. Pea otsast ära raijumine.

See kunst-tükk on igal ajal palju imestust sünnitanud, ehk ta ise küll wäga lihtne on ja järgmisel wiisil saab

toimetatud: Rest lauuda tehtakse ümargune hauk ja selle peale seatakse suur, madal taldrif, mille põhi täiestest alt wälja on löödud. Laua alla, mis teiega warjatud, pueb kunstniku abiline ja pistab pea läbi laua haugu taldrifusse. Kaela ümber on temal weripunane riide riba siutud, nii et paistab, nagu woolab kael werd. Seal juures süidatakse laua peal weel natuke soolaft piiritust põlema, mille paistusel raiutud pea filma nägu wäga kahwatanud paistab ja pettust täielikumaks teeb. — Kõik see nähtus ja etendus sunnib pealtwaatajaid arwama, et kaela otsaft maha raiutud pea taldrifu peale on pandud.

21. Lapse kautamine.

Suure laua sisse saab luuk valmistatud, mis just selle koha peal piab seisma, kus näitepõranda sees niisamasugune luuk on. Nüüd saab laua jalgade ümber tekk riputatud, mis maani peab ulatama. Siis pannakse laps laua peale (muudugi luugi peale) ja kaetakse teda suure musta küberaga, mis wäljaspoolt walge nõiawiguritega ilustatud on. Laps lastakse nüüd läbi luukide alla wajuda ja näidatakse küberat ning tekki ära wõttes pealtwaatajatele, et ta kadunud on.

22. Wesi, mis peu peal ilma waluta põleb.

Wõetakse terpentini, fiwi-õli, sia raswa, weise raswa ja kustutamata lupja, igauhte ühe paljus. Kui kõik see segu süte tule peal heaste kofku sulatatakse, siis sünnib temast wedelus, mida ilma walu tundmata peupefa õensuses põletada wõib.

23. Pudelist pistoli pauku lasta.

Selleks võetakse õige kõva klaas pudel, täidetakse tema $\frac{3}{4}$ osa ruumi weega, pannakse weel 4 loodi wiilipuru ja $2\frac{1}{2}$ loodi nitrioli õli juurde ning forgitakse heaste finni. Kui nüüd pudel soojaks hakkab minema, siis võetakse ta lahti ja hoitakse ruttu põlem tungal pudeli suu ees. Kõhe käib pauk, mis üsna pistoli paugu moodi kõlab. Seda wigurit võib mitu korda teha aga iga korra järele piab kork ruttu peale pandud saama.

24. Weega süidatav tule-wärk.

Võetakse raua puru, salpeeter-hapu kaalit, wiina-kivi ja kobalti, kõiki ühepalju, sõtkutakse natukesse weega taig-naks, mida finni kaetud pottis süe tule kohal kõwaks aetakse ja siis ära lastakse jahtuda. Niipea kui selle kogu peale tilk wett kukub, põleb ta heleda leegiga ja ajab sädemeid wälja.

25. Tuline nägu.

Võetakse 6 osa oliiwõli ja üks jagu moswori, pannakse mõlemad pudelisse ja lastakse heaste ära liguneda. Pinsle abil määratakse nüüd filmanägu selle wedelikuga, kuna filmad ja suu kõwaste finni hoitakse. Pimedas paistab selle wedelikuga määritud nägu üsna tule karwa, filmad ja suu aga selle kõrwal nagu mustad koopad. See nali ei ole kardetaw ega terwisele kahjulik.

26. Tule karjumine.

Soolahapu ja tsingi segu sünnitab põlewat õhku. Tsinki ja soolahaput pannakse pudelisse kokku, seatakse pealt korgiga tinni, millest enne peenikene paromeetri klaasi jämedune toru on läbi pistetud. Torust väljastungiv õhk süidatakse põlema. Kui klaas kell selle tule kohal hoitakse, siis tõuseb wali, läbitungiv heal, mis harmoonika kõla sarnane on.

27. Seltskonda neegriteks muuta.

Kastetakse kõrka süda tindi sisse, kuitatatakse seda ja pannakse tahi asemel lambi sisse. Siis süidatakse ta põlema ja kustutatakse muud tuled ära. Selle tule paistel on ka kõige walgema werega Eurooplane neegriteks muudetud.

28. Bismargi imemõek.

Pealtwaatajatele näidatakse täis topitud lindu selle tõendusega, et ta tõeste elab, nüüd aga muidu uimane olla. See lind saab jämeda torudega pistoli sisse topitud ja eemalt mõega tera otsa pihhta sihitud. Niipea, kui pauk heliseb, lehwiw lind mõega otsas.

Seletus: Mõega kohta tuleb seda tähele panna: pideme juures on nimelt üks kapsel ja selle kõrwal wedru. Wedru ümber on pael mäsitud, mis mõega tera otsast weikestest haugust läbi läheb. Selle paela otsa kinnitatakse teine niisamasugune täis topitud lind, nagu pealtwaatajatele näidati. Kui nüüd kunst-tükki tehtakse, siis tõmmatakse nõõri niipalju järele, et lind kapsli sisse

ulatab, kus teda seni pöidlaga finni hoitakse, kuni pistoli lastakse. Pistol piab kahe rauaga olema; kuna ühe sees lastakse, piab teise sees pärast lastmist lind alles olema, mida sinna topiti.

29. Roosi värvi muutmine.

Kui walfja-roosa roosi peale witrlioli waimu-riputatakse, siis läheb ta hele punaseks. Segatakse witrlioli-waimu salmiaku waimuga ja riputatakse seda roosi peale, siis on ta kohe roheline. Britsitakse teda aga jälle witrlioli waimuga, siis läheb ta uueste punaseks. Kui wääwli pulwert süte peale puistatakse ja roos selle suitsu sees hoitakse, muutub ta walgeks. Pannakse ta aga tüki ajaks wette, siis saab ta oma endise värwi jälle kätte.

30. Raha pähkle koore sees sulatada.

Pähkle koor täidetakse seguga, mis järgmisel wiisil on walmistatud: 1 osa peenikest wääwelt; 1 osa peenikest saepuru ja 3 osa kuimatatud salpeeterhapu potast (Salpetersaure Pottasche). Siis pannakse raha serwite sinna peale ja süidatakse see segu põlema. Kui ta täiel põleb, saawad kõik nägema, et raha sulab, mida pärast põlemise lõpetust nupukeseks kokku sulanult pähkle koore põhjast leitakse. Selle toimetuse juures jääb pähkle koor terveks.

31. Teras ruttu wedelaks teha.

Tükifene teras aetakse tules helendama ja hoitakse wääwli pulk selle külges, mille järele teras kohe wedelaks läheb ja ära woolab.

32. Noia pilt.

Wõdetakse ümargune, õõnsaks liibitud klaas, nagu päewapiltide juures tarwitatakse, ja täidetakse õõnes ruum wedelusega, mis linaõlist, sia raswast ja walgest wahast kofku on sulatatud. Kui see segu angunud on, siis kaetakse ta teiselt poolt niisama juure ja õige õhukese klaasiga, ning liimitakse ääri mööda sia põie ribadega kinni, et rasw mitte wälja ei jookseks, kui ta sulaks aetakse. Klaasi tagumise külje peale liimitakse weike pilt, nõnda et pildi külj klaasi pool on. Mõlemad ühendatud klaasid pannakse paraja pildi raami sisse, mille tagumine külj papiga kaetakse. Kui see raswa kogu angunud on, siis ei paista pilt, tahetakse teda aga nähtawaks teha, siis pannakse weike piirituse tuli raami taha. Kuipea, kui segu täieste jula on, siis paistab pilt selgeste läbi.

33. Seent mõne minutiga klaasis kaswada lasta.

Schampanja klaasi sisse kallatakse 1 lood „doppelt falpeetri“ waimu ja selle peale 1 lood Prantsuse puu essentfi (Franzosenholzesenz). See segu käärib kangeste suitsjedes ning temast tõuseb üks kogu ülesse, mis täieste seene nägu on.

34. Rübaras muna-kooki küpsetada.

Selle kunst-tüki tegemiseks piab enne üks ilma wõita küpsetatud kook walmis olema. See seisab plekist nõukese sees riiuli peal, mis selle laua taga on, mille peal kunst-tükki tehtakse. Plekist nõukese põhi seisab keik kottas, sell kombel, et mõlemil pool ühefugune ruum on.

Sell filmapilgul, kui laua taha minnakse, lükatakse plekk topstike ruttu kübarasse, kus juures look alumise poole sisse piab jäema. Ülemise poole sisse walatakse koogi tainas, mis portsellani nõuu sees walmis on. See piab just nii lai olema, et plekist tops parajaste sinna sisse mahub. Sell filmapilgul, kui taigna nõu kummuli pööretakse, nagu tahetaks wiimast tilka wällja nõrjutada, torgatakse ta plekk topsti otja ja tõstetakse mõlemad forraga wällja. Iseenesest mõista on nüüd ainult kuurook look kübaras.

35. Mõne filmapilguga lillesid kaswatada.

Üks waas ehk pott on, nagu pealtwaatajad arwawad, ääreni mullaga täidetud. Selle peale riputab kunstnik seemneid, millest nõia-kepiga puudutades lilled kaswawad. Kunstnik seletab teistele, et selle juurde muud midagit tarwis ei olla, kui soojust, mis tarwis kaan natukeseks ajaks peale pannakse. Siis wõetakse kaan ära ja lilled on all.

See imetegu saab järgmisel wiisil walmistatud: 1) Kaanega ühes saab mullaga täidetud plaat ära wõetud. 2) Nõiutaw lille-kimp seisab teise plaadi peal. 3) Waasi külje peal on wedru, mis, kui tema peale wajutatakse, plaadi ühes lilledega ülesse tõstab, niipea kui need piawad ilmuma.

36. Nõia-pegel

Wõetakse õige weike ümargune peegel, mis umbes 3 tolli läbimõeta lai on. Enne kui teda tagast hõbetada lastakse, kleebitakse tema tagumise külje peale maalitud pea pilt, mille nagu wälja ou lõigatud. Nüüd lastakse

teda hõbetada (foliirida) ja pannakse raami sisse. Kui teegi niisuguse peegli sisse waatab, siis arwab ta ennast nõiutud olewat, oma pead wana moodi ehtes nähes.

37. Tuas wiferkaart sünnitada.

Suure papi poogna seest, mis musta paberiga üle on tõmmatud, lõigatakse loof wälja, mis $\frac{3}{4}$ tolli lai ja natukene lühem kui pool tširkli ringi on. See papp pannakse afna ette, nõnda et papi ja wälimise walguse wahetele midagit ei jää. Kui jeda looka läbi kolmekandilise klaaspulga wadatakse, siis nähtakse väga ilusat wiferkaart.

38. Imelik kast.

Wõetakse üks kastifene, mis 18 tolli pikk, 1 jalg lai ja 8 tolli kõrge on ja pannakse sellele kumbagi sise-
mise külje peale peegel, mis just nõnda laiad ja pikad piawad olema, kui kasti küljed on. Ühe külje peale tehakse ümargune hauk sisse waatamiseks. Selle kasti kaaneks on raam, mille sees walgustuse jaoks klaas on. See piab aga seestpoolt looriga kaetud olema. Kasti põhjas on kaks soonekest, mis mõlemast peeglist 3 tolli eemal seisawad. Nende soonekeste sisse pistetakse puude ja maakohtade pildikesed. Need piawad mõlemilt poolt maalitud olema ja otse peegli ees seisma. Kui sell kombel valmistatud kastifese sisse waadatakse, siis ei jõua imestamist tagasi hoida. Bildid paistawad saja-
kordselt ja sünnitawad kõige imelikuma piltide kogu. Pannakse piltide asemel muud wigurid, näit. puust sol-
datid ehk loomad, siis ilmub aru-
saamata hulk neid asju, mis väga kenad waadata on.

39. Tina paberi sees sulatada.

Weikene tina kuul jaab kõwaste paberi tüki sisse mäsitud ja pihitidega lambi tule kohal hoitud. Siis sulab tina paberi sees, ilma et wiimane wigastatud saob. Kui paberi sees weike hauf on, siis jookseb sula tina sealt wälja.

40. Nõia fast.

Lastagu fast weikest fasti teha, millest üks teise sisse sünnib. Mõlematel on lufud ees. Weiksema fasti nurga sees piab klapp olema, mis kerge wajutuse läbi lahti läheb ja jälle ruttu finni pandud võib saada. See ei tohi aga wäljastpoolt mitte nähtaw olla. Siis tellitakse kedagit seltskonna seast oma sõrmust finna sisse panema ja heaste finni lufustama. Suure ettewaatuse pärast, et sõrmus kaduma ei läheks, paneb kunstnik selle fasti weel ühe suurema sisse, annab siis mõlemad pealtwaatajate kätte ja käsib ka suurema fasti lufu panna. Kui see sündinud, siis katjutakse raputamise läbi, kas sõrmus alles on, mida ka tõeste seal kuulukse olewat. Selle järele puudutab kunstnik fasti nõia-kepiga ja seletab siis, et sõrmus kadunud olla. Kästakse siis üht pealtwaatajat fastisid lahti wõtta ja — kõikide imestuseks on ka sõrmus tõeste kadunud.

Seletus: Sell filmapilgul, kui kunstnik weiksemat fasti suurema sisse paneb, lasseb ta nimetatud klapi läbi sõrmuse oma peusse. Kabisemine fastis, mis pealtwaatajatele pettust teeb, nagu oleks sõrmus seal alles sees,

on nõnda kasti sisse seatud, et ta üksi siis raputades kabitseb, kui kaan kinni on, lahti olles aga seda mitte ei tee.

41. Udu=fulge tuas ümber lennata lasta.

Õõetakse klaas toru, õõrutakse teda willase riidega ja lastakse 8—9 tolli kaugusel kerget udusulge lennata. Kohe tõmbab toru seda oma külge ja hoiab seal 2—3 sekundi kinni. Siis aga kargab sulg jälle lendu ja kui toru tema ligidal hoitakse, siis ei hakka ta mitte enam kinni, vaid põgeneb eest ära. Kui toru osavaste liigutada mõistetakse, siis võib sulge tahtmise järele ümber lennutada. Ta hakkab alati ühe ja sellesama küljega toru külge, kui ta küll ruttu üle ümber liigutatakse.

42. Wälku teha.

Üks keegli moodi walgest plekist toru, mis hauguteži täis on, täidetakse kolofoniumi pulwriga ehk nõndanime-tatud nõia-kolla jahuga. Kui seda toru põlema küinla kohal raputatakse, siis tulewad wälgud filmapilgul haugudest välja.

Ehk täidetakse üks terve toru niisuguse pulwriga ja hoiatakse selle ots wäljaspoolt kammri lufuhaugu ees, mille sees õige pime piab olema. Kui nüüd põlew küinal se estpoolt lufuhaugu ees hoitakse ja pulwer tulesse puhutakse, siis saawad wälgud tuba walgustama.

43. Müristamist sünnitada.

Walatakse üks lood kõige kangemat witrli-waimu kõwa klaasist pudeli sisse, mille sisse umbes 8 loodi

mahuks, ja selle peale $\frac{1}{2}$ loodi wiili puru. Seda lastakse mõni aeg kinniselt seista, mõetakse siis kord pealt ära ja topitakse pudeli suu linase nartsuga kinni. Selle järele riputatatakse liiwa talbrefu peale. Kui nüüd tuli pudeli suu ääres hoitakse, siis kuulatakse mürinat.

44. Wälku ja müristamist torraga teha.

Sügawa, uue sawi waagna sisse walatakse 4 loodi wihma wett ja 6 loodi kanget witrioli waimu. Siis pannakse waagen weikese süte tule peale, et wesi natukene soojemaks läheks. Kui see segu juba pisut soojaks hakkab saama, siis seatakse põlew küinal nõnda waagna äärde, et tuli pisut waagna kohal seisab. Selle järele puistatakse aega mööda 2 loodi wiili puru sinna sisse ja soowitud ime sünnib ilma suurema waewata.

45. Põlewaid laewu walmistada.

Seda waate-mängu saab järgmiselt walmistatud: 3 naela linaõli, 1 nael kiviõli ja 8 naela wärsket kusetutamata lupja segatakse segi ning täidetakse sellega mõned puust õõnistatud lootfikukused. Need wõiwad wäljaspoolt sõa laewade plaani olla ja on ka kena, kui nendele mastid ja kõik wärk peale seatakse, mis enne kampsferi waimuga on kاستetud. Lootfikute põhjadesse tehtakse weikesed haugukesed, kust wesi segu ligi tungib. Kui nüüd mäng algama piab, siis saawad laewad ruumikasse tiiki pandud, kus tuul neid sinna ja tänna ajada wõib. Üks ehk teine wajub sisse tungiwa wee läbi põhja, segu aga, mis ikka wee peale jääb, põleb hele-

daste. Wiimaks hakkawad kõik mürinal põlema ja näitawad põlewa ning huffa minewa laemastiku hirmjat pilti.

46. Nõia=firi.

1 lood sapiõunu ja 1 lood raua witrili õerutakse peenikeseks pulwreks. Seda pulwert õerutakse puuwilla tüliga paberi sisse, mille peale kirjutada tahetakse, ja raputatakse üleliigne pulwer paberi küllest ära. Kui nüüd puhast, uus sulg wee, õlle ehk äädika sisse kastetakse ning selle paberi peale kirjutatakse, siis ilmub kohe ilus must firi, mis nende meelest, kes kunstüki põhjust ei tunne, wäga imelik on.

47. Wee sisse kastes kuiwaks jäew sõrm.

Kunstnik kiidab teistele, et tema wee seeft sõrmuse sõrmkübara, raha ehk mõne muu asja wälja wõtab, ilma et sõrm märjaks saab. See läheb sell wiisil korda, kui wee peale kolofoniumi puistatakse ja siis soowitud asi wälja wõetakse.

48. Surnud lindusid elusse äratada.

Selle tarwis lastakse niisugune kaanega kastrol teha, mille kaane sees elawa lindudel ruumi on. Kaan on nõnda walmistatud, et kastrolit kinni katmise ajal ühe nypu peale wajutates, mis kaane peal on, kaane alumine plaat ära saab wajutatud. Selle läbi saawad linnud priiks ja surnud linnud katab maha langew plaat kinni. Kui seda kunst-tükki tehtakse, siis lastakse pealtwaatajaid kastrol seeft läbi waadata ja kätastakse surnud

linnud sisse panna. Kui see on sündinud, siis paneb kunstnik kaane peale ja vajutab nimetatud nuppu, mille järele kastrolis natukene aega piirituse tule kohal hoitakse. Siis lastakse kaan jälle ära võtta, ja nagu teada, lendavad elusad linnud väljja, kuna⁷ surnud kaane plaadiga kaetud on.

49. Munade pošimine.

Wõetakse mõned munad, tehakse otjade sisse weikesed haugukesed ja lastakse natukene wedelat wälja jooksta. Siis pannakse natukene elawat hõbedat igaühe sisse ja määratakse haugud küinla raswaga ehk walge wahaga finni. Kui niisugused munad tule äärde pannakse, siis sünnib kena nali — nad hakkawad üks-teist pošima.

50. Kõpiga muna tanjitada.

Kana muna rebu ja walge lastakse wäljja woolada, pistetakse 30-ne tolli pikkune siidi lõnga ots selle haugu sisse ja kleebitakse haug walge wahaga finni. Teise lõnga otsa külge tehakse aas ja pannakse lõng sedapidi kuue nõobi külge. Need ettewalmistused piawad nõnda sündima, et pealtwaatajad seda ei näe. Müid pannakse mitu muna taldriku peale ja nende jekka ka see tühi muna ning seatakse taldrik keel lauda. Siis wõetakse pikk peenike kepp kätte, pannakse lõnga taha ja weetakse sell kombel muna liikuma. Siidi lõnga ei näe pealtwaatajad mitte, sest et ta peenikene kui juukse karw ja kollakat wärwi on, sellegipärast aga nii tugew küllalt, et temaga muna widada wõib.

51. Keppi kabe sawist piibu peal katki lüüa.

Mitme katse järele, mis pealtwaatajad teewad, kus juures piibud ikka katki lähewad, arwatakse seda koguni wõimataks. See wigur saab aga järgmisel wiisil toimetatud: katki löödawa kepi mõlema otsa külge kinnitatakse weikene nõõpnõelakene ja pannakse kepp risti piipude peale, mida kaks inimest kõrgel pea kõrwal hoiawad, aga nõnda, et nõelade otsad (ei mitte kepp ise) piipude peal seisawad. Siis wõetakse tubli wemmal ja wirutatakse hea hoop piipude peal seiswa kepi keskpaiga pihta, mis siis katki saab murduma, kuna piibud terveks jääwad.

52. Lühikest mõeka omale otsaesijesse pista.

Selle mõega pea on õõnes, nii et sinna nõrgast traadist tehtud wedru sisse wõib panna. Mõega tera tagumise otsa küljes on õhuke nupp, mis just nii lai on, kui ruum mõega pea sees. Wedru keskel olewa ruumi sisse pannakse pikk peenikene wammi tükk, mida enne punase weini ehk kirsi jahwtiga täidetakse. Wiimaks saab weel mõega pea eestpoolt äär gummi wahaga määritud ja tera otsa weikene nupukene kinnitatud, et see mitte haawata ei wõi.

Kui nüüd mõdegaga kõwaste wastu otsaesist tõugatakse, taganeb tera õõne pea sisse ja pigistab käsna tühjaks, kuna gummi waha mõega pea otsaesise külges finni hoiab, mis seda nägu paistab, nagu oleks tera tõeste pea sisse tunginud ja weri sealt wällja woolanud.

53. Raha peus ümber muuta.

Selle jaoks piab faks ühe=suurust raha olema, mis aga teine teise numriline on. Nende kulli külge lehwitakse mõlematel üsna siledaks ja lastakse lihvitud küljed kokku joota. Nüüd näidatakse pealtwaatajatele raha ühte külge, pööratakse siis teda peus ja seletatakse, et raha ümber muudetud olla, mis ka tõeste nõnda paistab olema.

54. 80=ne samm tagast küindla tulele külge lasta.

Jahi sõpru tellitakse 80=ne samm kauuguselt põlewa küindla pihtra lastma, mida aga nii suure kauuguse pärast kellegil võimalik ei ole. Ise võib seda aga järgmiselt väga hõlpsa waewaga teha: võetakse risti põigiti läbi puuritud tina kuul lastmiseks, mis õhku läbi lasseb ja selle läbi palju suurema jõuga jookseb ning tule ära puhub.

55. Suus linti kududa.

Kunstnik jutustab, et temal võimalik olla mitmet sorti linti suus kududa, mille juures ta mõnda naisterahwast palub otsustada, kas ta walget, punast, kollast, sinist ehk rohelist tahab ja kui mitu küinart tarwis läheb.

Selle imeliku kunst=tüki jaoks piab kunstnikul mitmetarwa õhukest linti tagawaraks olema, millele iga küinra maa peal jääme niit risti läbi on õmmeldud, nõnda et seda sõrmede waral hõlpsaste tunda võib. Need linnid saavad weikesteks keradeks kokku mässitud, mis suu=

remad ei tohi olla, kui käes kergeste warjul wõib hoida ja mis parajaste suhu mahub. Need kerad paneb kunstnik niisuguse koha peale, kust ta neid nägemata wõib wõtta. Kui nüid pealtwaatajad wärwi ja küinrate summa on nimetannd, wõtab ta niisuguse kera ja seal kõrwal seiswa wee klaasi, seletusega, et enne hakatust tarwilist märga wõtta. Kui ta nüid kahe käega klaasi suu äärde paneb, pistab ta ruttu peus warjul hoitud kera suhu hammaste taha, paneb klaasi jälle oma koha peale, puhub korra kowaste ja hakkab siis pöidla ning esimese sõrmega lindi otša kinni, mida ta hammaste wahelt wällja hakkab tõmbama. Selle juures pannakse küinra mõetusid hoolega tähele, kuni soowitud summa walmis on, kust saadik siis katki lõigatakse. Wiaks mõni liig suure summa tahtma, siis wõib kunstnik ennast sellega wabandada, et ära jöödud materialii nii suure hulga jauks wähe on ja et suur summa palju aega tarwitab.

56. Ühest jänesest kuus teha.

Kunstnik toob suure kodu-jänese laua peale ja tõmbab ühte käppapidi, see tuleb wällja ja — on häkiselt weike jänesekene, tõmbab teist, — ja jälle üks. Ta tõmbab peast, sabast ja igalt poolt tulewad noored loomakesed wällja. See kunst-tükk on väga imelik, kui seda osawaste tehtakse. Ta sünnib kärmuse läbi, sest weikesed jäneseid tulewad muist kunstniku laia käiksete seest, muist jälle taskudest. Need wõiwad elusad ehk ka surnud olla. Suur jänes on täis topitud ja tema üksikud jaud on wahast tehtud, nõnda et neid küllest ära wõib tõmmata.

57. Hiilgawad furnu pealuud ja tondid pudelis.

Herne tera suurune woswori tükk löigatakse peeniseks ja keedetakse seda weega sawi poti sees süte tule kohal. Siis wõetakse pikk, file, walge ja õige pika kaelaga pudelike ning pannakse see ilma korgita sooja wee sisse. Sisse tunginud wesi lastakse jälle wälja woolada, walatakse aga selle asemelle palawaks tehtud woswori-weeni sinna sisse. Kohe selle järele pannakse korg peale ja määratakse see pealt mastikfiga. Niisugune pudel kaetakse wäljaspoolt õlitud paberiga, mille sisse pealuud ja tondi pildid on löigatud ning läbipaistwate wärwidega maalitud. Pannakse nüüd niisugune pudel pimeda kohta, siis paistab ta, iseäranis öö ajal, väga hirmutaw. See nõia-pilt hiilgab mitu kuud aega; pudelit ei tohi aga mitte paigalt liigutada.

58. Kahyte fuju teha, millest üks seda inimesele ütleb, mis teise fujule kõrwa sisse sosisatakse.

Wõetakse kaks papist ehk gipsist rinna-fuju ja seatakse need nii kõrge aluse peale ülesse, et nad inimese kõrgusel seisawad. Nad piawad aga üksteisest tükk maad eemal olema. Nüüd wõetakse walgest plekist toru, mis 1 toll läbi mõeta jäme on, pannakse selle üks ots esimese fuju pea sisse, nõnda et ta kõrwa juurest peale hakkab, sealt läbi aluse maha läheb, siis pöranda ehk tapeetide taga edasi jookseb, kuni teise fuju alusest läbi,

selle suu juurde. Seal juures piab tähele panema, et see ots, mis esimese pea kõrwa juurest hakkab, palju laiem piab olema, kui see, mis teise suu juurde lõpeb ja säetakse toru kääb nõnda heaste, et seda keegi näha ei wõi. Kui nüüd keegi oma kõrwa ühe kuuju suu ääres hoiab, siis kuuleb ta seda selgeste, mis teine inimene esimese kuuju kõrwa sisse sositab. Kui kuuju wahel 2 niisugust heale toru seatakse, siis wõib lord ühele, lord teisele midagit kõrwa sisse ütelda, misläbi nali weel suuremaks läheb.

59. Rääkijat puust pead valmistada, mis kõigi küsimiste peale wastust annab.

Lastagu weikene nelja jalaga laud teha. Sellel piab üks jalg õõnes olema ja laua tahvlile ka hauk sisse tehtama. Laud piad nõnda saama seatud, et tema taha natukesse maa kauuguselle kardina wõib ülesriputatud saada, mis maani ulatab. Siis pannakse plekk toru kardina tagast mööda pörandat lauani, sealt läbi õõne laua jala, otsapidi tahwli hauku ja kaetakse laud rätkuga finni, et keegi hauku ei näeks. Selle haugu kohale pannakse õenes puust pea, millel mofkade wahel weike wähe on, mis hõlpsaste edasi-tagasi liikuda annab, kui kardina taha peidetud inimene läbi toru puhub. Peale selle on tarwis, et peitus olew inimene kõik hoolega tähele paneb, mis wäljaspool räägitakse ja tehtakse, nõnda et ta puupead oma rääkimisega wõib elustada. Katsetes, kas kõik korras on, hoitakse põlew küinal puu-pea suu ees, mida see ära piab puhuma. Selle järele wõib temale mitmesuguseid küsimisi ette panna, mille peale peitus olew inimene läbi toru tumedaste kostwa healega wastab.

60. Klaasi wilistama panna.

Sileda äärega joogi klaas täidetakse poolest saadik weega, kastetakse sõrm sinna sisse ja õerutakse sellega ringi mööda klaasi äärt. Siis kuuldatakse imelikku wilistamist. Mida rohkem wett klaasis on, seda madalam heal, ja mida vähem wett, seda kõrgem heal on kuulda. Õppinud inimene võib, kui mitu niisugust klaasi healte seatakse, nendega ka weikseid lugusid mängida. (Waata § 82!)

61. Suuna pudelisse toimetada.

Selle jaoks saab pudel õunapuu otja siutud ja noor weikene õunakene ühes oksaga pudelisse pistetud. Õun kasvab pudelis suureks ja walmis, ning teda ei saa ilma pudeli katki tegemata mitte kätte.

62. Kuld puukene granaat õuntega.

Õõetakse peenikeseks tõugatud spiisklaasi, puhastuse wett ja wääwliõli, kõiki ühepaljus, segatakse kõik heaste segi ja kallatakse see klaasi sisse. Sellest saab aega mööda kulla karwa okstega puukene, millel purpuripunased tilgakesed otsas on. Need tilgakesed on just granaat õunade nägu.

63. Nime tähta puu-wilja peale teha.

Kui puu-wili poolel walmis on, kleebitakse temale paberist ehk riidest lõigatud tähed peale. Saab nüüd

wili walmis, siis läheb see majalt punaseks, tähtede alune jääb aga rohelisteks ehk walgeks.

64. Suwel wett jääks külmetada.

Wõetakse poole toobiline sawist pudel, pannakse selle sisse 4 loodi jalpeetrit, täidetakse teda keewa weega ja forgitakse kõwaste finni. Siis riputatakse ta nõoriga kaewusse ja lastakse seal 2 tundi seista. Kui ta nüüd kaewust wälja tõmmatakse ja katti lüüakse, siis leitakse, et wesi jääks on külmetanud.

65. Nõia lehter.

Nõia-lehter on wäljaspoolt päris hariliku lehtri nägu, aga tal on see imelik wõim, et temale pealt wett sisse võib kallata, kuna alt jelle asemel weini wälja woolab. Teda valmistatakse järgmiselt: Hariliku lehtri sisse pannakse weel teine lehter, millel aga alumine toru puudub. Mõlemad lehtred on pealt õhu kindlalt kofku pandud ja sisemise lehtri alumine ots ja hauk on nii kitsas, et kahe lehtri wahela õõnes ruum jääb. Wälismise lehtre finni hoidmise kõrwa juures on hauk, mida käes hoides pöidlaga finni võib panna. Piab nüüd lehter oma ime jõuudu näitama, siis täidetakse teda, alumist toru otsta finni hoides, weiniga. See tungib kohe kahe lehtre wahel olewa ruumi sisse, mille jauks ülemine weike hauk lahti piab olema. Siis wõetakse lehter kõrwapidi kätte, mille juures weike hauk pöidlaga finni pigistatakse ja lastakse alt weini wälja woolada. Wein ei jookse aga mitte kõif wälja, waid teda

jäeb kaunis rohkeste kahe lehtre wahela. Nüüd kätastakse kedagit natukene wett lehtrisse walada, aga mitte nii palju, kui weini lehtres on, sellejuures hoitakse alumine toru ots sõrmega kinni. Lastakse nüüd mõlemad haugud lahti, siis woolab alt wein wälja. Wesi on ainult filma nähes weiniks muutnud, sest ta on ju weiniga segamine läinud. Iseäranis sünnib selleks punane wein heaste.

66. 24 kuuli karika alla toimetada.

Näidatakse enne, et kolme kummuli seiswa karika all midagit ei ole, pannakse aga sealjuures jalaja 24 musta hobuse saba sõhwi otsa aetud kuuli ehk pähkliit keskmise karika alla. Taskust wõetakse siis jälle 24 niisugust kuuli ehk pähkliit, mida kõiki keskmise karika alla lubatakse toimetada. Selleks wõetakse üks kätte ja kätastakse teda karika alla minna, wisatakse aga ilma teiste nägemata kõrwale. Nüüd wõetakse teine ja üeldakse: „Selle neelan ma alla.“ Selle järele wõetakse weel üks ja kätastakse teda ülesse õhu sisse tõusta, kuna teda ometi jalaja kõrwale toimetatakse. Nõnda kautatakse nad kõik ära, igaüks ise külge. Kui enam ühtegi laua peal ei ole, siis sõnutakse: „Mu härrad, need 24 kuuli on nüüd kõik keskmise karika all,“ ja näidatakse neid, karikat ülesse tõstes.

67. Kuuli ära kaduda lasta.

Wõetakse laua pealt kuul ja näidatakse seda pealtwaatajatele, selle järele seatakse käed nõnda, nagu saaks

kuul pahemasse kätte pandud, jäetakse aga ikka paremasse kätte ja võetakse sellesama käega laua pealt nõia-kepp, et selleläbi paremine kuuli warjata. Repiga koputatakse pahema käe pihta ja räägitakse seal juures: „Ma käs-
fin sind, kuul, kuu peale reisida, sealt Pariisi ja Lon-
doni minna, vaatama, mis uudist seal näha on!“ Siis
avatakse pahem käsi ja näidatakse, et kuul antud käsu
järele tõeste ära on reisinud.

68. Wirmalised.

Wimedasse tuppä lastakse hernetera juuruse haugu
läbi päikese kiireid kolmekandilise klaaspulga peale paista.
Sealt piawad kiired otse napsiga täidetud klaasi peale
langema, mis küünar maad klaas pulgast eemal seisab.
Kiired piawad napsi pinnaga ühes sihtis olema ja sealt
ette pandud walge tahwli peale langema. Selle peale
asub wirmaliste walgus, wälkuwate kiiredega ja wärwi
pilwedega.

69. Sala=tindid.

Selle nimega tähendatakse taimes-, hapude- ja soo-
lade- wedelikkusid, millega nägemata sõnu võib kirju-
tada, mis soojuse, wee sisse kastmise ehk muu rohtudega
kõrku puutumise läbi nähtawaks saawad. Neid on wõi-
malik iga wärwilisi teha.

Must: Kirjutatakse wee sees sulatatud „salpeetri-
hapu bismuthiga“ ja määratakse, kui see
kiri täieste kuiwanud on, sapiõuna wedeliku

fisse kastetud pinslega üle. Siis läheb ta kohe mustaks.

Kollane: Kirjutamise wedelus: pool-äädihapu tina-
oksiid.

Niisutamise wedelus: hidriodinhapu.

Punane ja sinine: Kirjutatakse kange lakkmus=lille
wedelusega ehk kannikese sahwtiga. Siis hoi-
takse paber floorwesinikhapu gaasi auru
sees ja kohe läheb kiri punaseks. Hoitakse
aga paber jälle ammoniak gaasi sees, siis
muudab punane kiri ennast kohe siniseks. Kan-
nikese sahwtiga kirjutatud punane kiri läheb
sellkombel rohiliseks.

Bruun: Kirjutatakse salpeetrihapu wasega ja mää-
ritakse ära kuiwanud kiri wedela tsian=wesi-
nikhapu kaaliga.

Sinine: Kirjutatakse wääwlihapu raua wedelikuga
ja määratakse see kiri mõne aja pärast we-
dela tsian=wesinikhapu kaaliga.

Purpurpunane: Kirjutatakse salpeetrihapu kullaga
ja niisutatakse see kiri wedelaks tehtud floor-
wesinikhapu walgetinaga.

Orange kollane: Kirjutamise wedelik: soolahapu elaw-
hõbeda=sublimati sulatus. Kui see kiri
nähtawaks piab saama, siis kastetakse ta lub-
jawee sisse.

Roheline: Kirjutamise wedelik: Titan=Hydrochlorat

ja niisutamise rohi: tsian-wesinihapu kaali.

Kuld ja hõbe tint: Kuld ehk hõbe sulatatakse puhastuse mee ehk scheidewasseri sees ära ja tehtakse seda segu puhastatud wihmaweega lahjemaks. Selle tindi firi kaub ära, kui ta kuitwaks saab ja jäeb nii kaua nägemataks, kui teda finnisest kastis hoitakse. Tahetakse seda firrja jälle nähtawaks teha, siis pannakse ta paariks tunniks päikese paistele.

70. Kalu kofku nõiduda.

Wõetakse üks osa sprikkõli, 1 osa rabatoonekure (Reiher, цапля) raswa ja 1 osa saarma raswa ning lastakse kõik heaste kofku sulada. Selle määrdega wõetakse omad jalad ära ja minnakse siis wette, kus palju kalu on. Kalad koguwad endid kohe jalgade ümber kofku, nõnda et neid hõlpsaste kätitse finni wõib püüda.

71. Tükki rätiku seest wällja lõigata ja jälle külge sulatada.

Wõetakse üks ninarätik ja kammle juurune riide tükk, mis just seda seltsi riidest on, kui ninarätik. Wiimane wõetakse keskpaikapidi finni, nõnda et kõik 4 nurka ühele poole jäewad, pigistatakse teda nõnda kofku ning hoitakse tarwituseneni peitus. Tahetakse nüüd kunsttükki teha, siis wõetakse jalaja see tüükene ja peidetakse pahemasse kätte, weikese ja nimeta sõrme alla, neid peus

koos hoides. Selle järele võetakse ninarätik keskpaikapidi parema käe esimese sõrme otsa, pistetakse see tipp, umbes sõrme pikkuselt, rusikas hoitud pahema käe sõrmede wahel, siis tõmmatakse tükkise ots natukene wälja, hoitakse aga, et ääred nähtawalle ei tule. Nüüd hakatakse parema käega wälja tõmmatud tüki otsa külge kinni ja palutakse ühte pealtwaatajat, nuaga ehk kääridega kätte käe wahel olewat kohta läbi lõigata. Ära lõigatud tükk fastetakse piirituse sisse, süidatakse põlema ja õerutakse mõlemaid lõigatud otsasid wastastiku, teistele pettuseks, nagu saaks piirituse tule ja õerumise läbi rätik terweks tehtud. Siis võetakse tükk paremasse kätte warjule ja wisatakse rätik laua peale kõikidele näha, et ta nüüd terve on, ehk ta küll katki sai lõigatud.

72. Sme=lilled.

Lastakse walgest peenikesest paberist kunstlikka lilleid teha, näit. roosisid, nelkisid j. n. e. Roosisid fastetakse puhta witrioni- ehk salpeetri-waimu sisse, millele iga osa juurde 8 osa wett sekka on pandud. Kollased lilled fastetakse kange puhastatud wiina äädika sisse, nelgid fitroni sahwiti sisse ja lehed, mis rohelisteks piawad saama, kange wiina äädika soola wedeluse sisse. Kõik lastakse heaste ära kuitwada ja tehtakse siis lille kimbus. Kui niisugune lillekimp, mis päris walge paistab, wette fastetakse, kuhu natukene kannikesse sahwiti on segatud, siis saawad kõik oma loomuliku wärwi.

73. Worstisid lennata laska.

Midagi pole naljakam, kui mõnikord külalisi on kutsutud worstisid sööma, niipea aga, kui worsti waagna kaan pealt üles tõstetakse, siis kõik worstid minema lendavad. See sünnib järgmiselt: võetakse nii õhukesed soolikad, kui võimalik, puhastatakse need rasvast õige puhtaks, täidetakse walgustuse gaasiga ja wärmitakse pruuniks. Siis lautakse nad kõik waagnasse ja kaetakse kaanega kinni. Võetakse nüüd laua ääres kaan pealt ära, siis lendavad nad kõik minema ja külaliste suud jäävad wett tilkuma.

74. Nõiutud kivi.

Kui walge kruusa- ehk lähkre kivi mõne kange hapu sisse pannakse, siis keerleb ta seal ühest kohast teise.

75. Puu oksa talwel õitsema ja willja kandma ajada.

Detsembri, Januari ehk Weebruari kuul saetakse pikk ja jäme oks selgel ja külmal päewal maha, lastakse seda kaks tundi jookswa wee sees liguneda, et wesi koore seest külma wällja tõmmaks ja pungade kesta pehmeks liutaks. Selle järele wiiakse oks sooja tupp ja seatakse teda otsapidi nõusse wee sisse, millele kustutamata lupja sekka pannakse. Et wett mädanemise eest hoida, piab temale raua witrioli sisse panema. Rõige

naljakam selle juures on see, et õied enne nähtawalle tulewad kui lehed. Pannakse aga õige rohkesti lupja, siis ilmuvad õied 24 tunni järele, sellejärele wili ja siis lehed. Seda tükki saab nimelt firsi-, ploomi-, õuna- ja pirnipuu ofsadega teha.

76. Raha kinnise toosi sisse wisata.

Selle kunst-tüki jaoks on tahte ühesugust toosi ja raha tarwis. Ühe toosi sisse pannakse raha, siutakse heaste finni, wajutatakse pitser peale ja antakse seda oma abilisele. On see sündinud, siis minnakse pealtwaatajate juurde, siutakse ja pitseeritakse nende nähes teine toos niisamate finni, nagu esimene, aga ilma raha sisse panemata, pannakse toos siis laua peale ja faetakse rätikuga finni. Selle järele näidatakse pealtwaatajatele raha. Selle aja sees, kui nad raha waatawad, piab abiline tühja toosi rätiku alt ära wõtma ja rahaga toosi asemelle panema. Siis teeb kunstnik, nagu wistaks ta raha toosi poole, jätab selle aga peusse ja käsib kedagit seltskonna seast toosi rätiku alt wälja wõtta ning lahti peasta, kus siis kõikide imestuseks raha sees on.

77. Kunstlikka nõgeseid walmistada.

See hulk nõgeseid põletatakse ühes juurte ja õitega tuhaks. Sellest tuhast tehakse selge weega leheline, kurnatakse see ära, puhastatakse kõigest mustast puhtaks. See leheline pannakse paraja külma kätte. Kui ta külmetama hakkab, siis ilmub külmetuse sees suur hulk nõ-

geseid, millel küll roheline värv puudub, sest et nad walged on, aga ometi on nad nii loomulikud, et ükski maalija peenemine ei mõista joonitada. Wiakse nad sooja kätte, siis sulawad nad weeks, niipea aga, kui wesi jälle ära külmetab, ilmuwad nad uueste.

78. Kahe wedeluse läbi tuld sünnitada.

Walatakse umbes lood juitsewat salpeetrihaput klaas nõuu sisse, siis kallatakse lusikaga, millel õige pikk wars piab olema, niisama palju eht sassafras-õli sinna juurde. Sassafras-õli asemel võib ka puhast nelgi õli eht kwajak-õli tarwitada. Igakord sünnib kange keemine ja segu hakkab walju pragisemisega põlema.

79. Talwel wärskaid lillesid saada.

Lilled saawad ilma lahti löömata ära lõigatud, lõigatud ots puu wahaga määritud ja lilled hoolega paberi sisse mäsitud. Nüüd täidetakse üks kast poolest saadik liiwaga, pannakse paberi sisse mäsitud lilled sinna peale ja täidetakse siis kast ääreni liiwaga. Selle järele pannakse kastile kaan peale ja hoitakse teda jahedas kohtas. Tahetakse nüüd talwel õitsewaid lillesid saada, siis wõetakse nupud paberi seest wälja, lõigatakse wahased otsjad maha ja pannakse nad otsapidi wee sisse, kus soola ja salpeetrit on sulatatud, siis hakkawad lilled warssi õitsema.

80. Glutuba kristallist lossiks ümber muuta.

Glutua kristallist lossiks ümber muutmine on wististe kõige kenam kunst-tükk. Kunstnik püüdku suwel rohelisi sisalikkusid, lõigaku neil sabad ära ja pangu need sabad puuwillase riide tükifese sisse palawa päifese paiste, et rasw heaste wälja higistaks ja riide sisse läheks. Mida rohkem raswaseks riie läheb, seda parem. Müüd lõigatakse sellest riidest taht! pannakse see lambi sisse, walatakse õli peale ja südatakse põlema. Kui müüd tuba pimedaks tehtakse, siis saab ta hõbeda sarnase läikega hiilgama ja särama, nagu oleks seinad kristalliga kaetud ja muud asjad nagu kristallist tehtud olema.

81. Jme-kübar.

Selle ferge ja naljaka kunst-tüki jaoks mõetakse pealtwaatajate käest võimalikult sügaw kübar, mida kõiki läbi lastakse waadata. Selle järele säetakse kübar enese ette laua peale ja pannakse mõlemad käed sisse, et sealt mitmesuguseid assju wälja wõtta. Enne on selle jaoks mitmesuguseid assju käisete sisse topitud, näituseks: ninarätikud, paelu, kuulisid ja nõnda edasi. Kuna mõlemaid käsa kübaras hoitakse, kistakse ühe käega teise käise seesst assju wälja. Käisete otsad piawad kübarasse ulatama, nõnda et keegi ei näe, kust asjad tulewad. Tahetakse seda tükki weel ilusamine teha, siis ostetagu kaunis suur pall, mis klapi wiisi lahti annab

käia ja ruttu jälle kokku wõib panna. Neid tüükese on ferge käisesse ära peita ja kübaras kokku seadida. Palli suuruse üle imestades ei tule pealtwaatajatel mitte jeda meelde, et need asjad käise seest wällja wõetakse.

82. Mänguriista filmapilt healde panna.

Kunstnik paneb 8 ühe kõrgust klaasi laua peale, millel kõikidel ühe kõrgune heal on. Ta tiidab, et tema nende klaaside peal laulu tahab mängida ja neid filmapilgul healde panna. „Need,“ ütleb ta, „kes orelaid, wiilolisi ja klawerisi stimmitwad, ei ole pooltki nõnda osawad kui mina, sest et nad mõni paar tundi klimberdawad ja 20 korda ühte keelt lööwad, enne kui õige heale kätte saawad. Seda üteldes kallab ta kõik klaasid ühe joonega wett täis ja kuulatab kepiga liies, et kõikidel järgimööda c d e f g a h c heal on. Büid mängib ta weikese kella mängu ja laulab ise ka ligi.

Seletus: Igal klaasil on weikene haugukene sees. Näit.: alumine c klaas on terw, d klaasil on' natukene maad äärest allpool hauf, e'l jälle natukene alamal j. n. e. Sisse kallatud weest jookseb muišt wällja, kuna healele tarwiline osa wett sisse jääb. Sell kombel saab mänguriist kohe healde, ilma et mitmekordset wee sisse ja wällja kallamist tarwis oleks.

83. Klaweri mängu järele tantsiw titekene.

Korgist löigatakse weike titekene ehk pupukene ilma jalgadeta. Wiimaste asemelle pannakse alumisesse otša 4 kõwa jia harjast, nõnda et nad pupest läbi lähewad ja mõne liini peast wällja ulatawad. Selle wigurite

pannakse weike kuub selga ja tõstetakse teda klaveri kõla-
lae peale. Kui nüüd mängitakse, siis tansib titekene pä-
ris meistre moodi mööda lage ümber.

84. Tastu-kunstniku äpardus.

Selle kunst-tüki juurde on 6 nina-rätikut tarwis, 3 walget ja 3 ühesarnast kirjut. Peale selle on kahte kunstniku nõuus inimest tarwis. Mina rätikud saavad järgmisel wiisil ette valmistatud: 1 walge ja 1 kirju käristatakse keskelt lõhki, wõetakse walge ja kirju pool ning õmmeldakse kokku. Nõnda tehtakse mõlemate pool-
tega. Siis wõetakse kaks suurt apfelsiini, lõigatakse kummagi pealt tükkine ära ja õõnistatakse tühjaks, aga nõnda, et loor terweks jääb. On see sündinud, siis pannakse 2 kokku õmmeldud rätikut mõlemad ühe apsel-
siini sisse, liimitakse ära lõigatud tükk araabia gummiga peale ja määratakse lõike koht muna rebuga, siis ei näe keegi, et apfelsiin ettevalmistatud on. Selle järele pan-
nakse teise apfelsiini sisse kaks terwet rätikut, 1 walge ja teine kirju ning pannakse see niisamate finni, nagu esimene. Seda piab aga hoolega tähele panema, kumma sees terwed ja kumma sees õmmeldud rätikud on. Üle jäänud 2 rätikut antakse neile 2-ke inimesele, keda enne jalaja enesele abiks on tellitud, selle tingimisega, et nad kunst-tüki tegemise ajal küsimise peale neid annaksivad. Kui kõik nõnda ette on valmistatud, siis võib kunst-
tükk järgmisel wiisil algada: Kunstnik palub walget ni-
narätikut, mida ära tellitud inimene ka annab. Siis palub ta ka üht kirjut. On ta ka jeda saanud, siis käristab ta mõlemad kõikide nähes pooleks. Kui kõik

on näinud, et rätikud tõeste katti on, siis seletatakse, et nad tule läbi jälle terweks saavad tehtud, süidatakse nad põlema ja lastakse kõikide nähes tuhaks põleda. Selle järele laetakse pistol nõrgalt ja pannakse see tuht nagu tropiks peale ning antakse pistol ühe härra kätte, selle tähendusega, et kui kunstnik 1, 2, 3 lueb, siis pistoli tühjaks lasseb. Kunstnik ise läheb natufene maad eemalle, hoiab seda apfelsiini, kus kokku õmmeldud rätikud sees on, omas käes ja käsib selle peale sihtida. Kui pauk on käinud, löifab kunstnik apfelsiini lõhki ja näitab, et rätikud tõeste terweks on saanud ja tõmmab nad apfelsiini seest wällja. Suur üleüldine naeru lagin tõuseb, kui nähtakse, et rätikud waleste koos on. Kunstnik teeb kohkunud näu ja seletab, et kunst-tükk nurja on läinud. Ta annaks hea meelega uued rätikud asemele, aga on kahju. hakatud tükki poolele jätta, sellepärast lubab ta wigaga heaks teha. „Waadake, sellepärast, et ma põletamise juures tuha segi panin, pidivad ka rätikud segi ühendatud saama.“ Ta wõtab rätikud, käristab ühest lahti, põletab esiteks walge ja siis kirju iseäranis, mäsib kirju tuha paberi sisse ja laeb mõlemad pistolisse. Müid wõtab kunstnik teise apfelsiini, käsib endist moodi selle peale laska, löifab ta siis lahti, tõmmab rätikud wällja ja annab nad endises olekus nende omanikkudele tagasi.

85. Rohelise fulgedega kanad.

Munad määratakse lina õliga ja lastakse ära kuivada. Siis pannakse nad hauduja kana alla, ning noortel kanadel saavad rohelised fulged olema.

86. Wareseid püüda.

Selle koha ligidalle, kus waresed pesitawad, siutakse üks elaw wares nõnda maa külge finni, et ta jellile piab seisma, siis tõuseb suur tisa. Waresed tulewad huniku wiisi kofku ja tahawad hädalift aidata. Läheb mõni nii lähedalle, et maaslamaja temasse tüintega finni saab hakata, siis ei lasse ta teda mitte enam lahti ja inimene wõib teda sealt ilma waewata finni wõtta.

87. Klaasi läbi laua wajutada.

„Baadake, auustatud härrad ja naisterahwad! Siin on mull päris liht õlle klaas, aga ma tahan teile sellega „finist“ imet teha.“ Seda üteldes paneb kunstnik klaasi laua peale, lautab pehme paberi poogna üle ja wormib selle keskpaiga mantli moodi klaasi ümber. Siis palub ta weel ühe nina-rätiku ja lautab selle paberi peale; hoiab aga wajak-käe ikka rätiku all klaasi küljes. Parema käega wajutab ta klaasi peale, surub ikka madalamalle ja madalamalle kuni kungas üsna tasane on. „Klaas on lauast läbi läinud,“ hüiab kunstnik, kahmab käega laua alt ja toob klaasi nähtawalle. „Oli weel paras aeg, et laua alla jõuudsin, klaas oli weel natukene äärtpidi laua sees finni, oleks peaaegu maha kuffunud.“

Seletus: Kunstnik istub laua taga ja kui ta klaasile paberist mantli ümber on worminud, nihutab ta klaasi ilma teiste nägemata laua ääre poole, ning kui ta nina-rätikut palub ja seda parema käega peale hakkab lautama, tõmmab ta klaasi oma sülle. Järele jää-

nud paberi kestaga saab toimetatud, nagu oleks klaas seal all ja surutakse ikka ning ikka koomalle.

88. Nina-rätikud ölle pudelis.

Selle kunst-tüki juurde on ühte papist kasti tarwis, mis 4 tolli kõrge, niisama lai ja kaks korda nii pikk on. Selle kasti sisse saab teine madalam passitud, millel pool tolli pealmisest äärest all pool Sims on, nõnda et ta seda-pidi alumise kasti ääre peale pidama jääb. Selle pealmise kastile tehakse siis weel kaan peale ja wooderdatakse kastid seest ning wäljast musta, läikiva paberiga. Nüüd wõib kuust-tükk algada. Kunstnik palub omale mõned nina-rätikud. On ta neid saanud, siis wõtab ta ühe walge nende seast wällja ja põletab selle nurga, rätiku omaniku hirmuks, küinla tule peal ära, ning sõnub ise: „Urge kartke, mu härrad ja daamed, ma teen selle jälle terweks.“ Seda üteldes paneb ta põlenud rätiku teiste seffa, sõlmib nad kokku ja wisatab kasti. „Nad saawad warssi kadunud olema,“ ütleb ta, teeb nõia-kepiga mõne wiguri, wõtab siis kasti kaane pealt ära ja näitab, et see tühi on. „Nüüd palun ma weel ühte sõrmust!“ See lastakse ka rätikutele järele reifida, üks käe liigutus kasti poole ja sõrmus on kadunud. „Armsad pealtwaatajad! Teie olete minule juba mitu assja annud, aga mina ei ole teile siiafaadik weel midagit näitanud. Waadake, siin on üks ölle pudel!“ Kunstnik kallab sealt ühe klaasi täis ja lööb pealtwaatajate imestuseks pudeli alumise otsa katki ning rätikud tulewad wällja. „Aga kuhu sõrmus on jäenud?“ hüüab ta kohkunult, „see on wist kaugemalle reisinud. Aga

ennäh, siin ta wist on.“ Nende sõnadega wõtab kunstnik lille poti, kisub lille sees wällja ning — waata imet! Sõrmus ripub lille juurika külles. Sõrmus antakse omaniku kätte ja see wõib proowida, kas on tema sõrmus. „See ninarätik saab muidugi terve olema,“ räägib kunstnik edasi, tõmmab rätiku teiste seast wällja — ja ets kae! terve nagu ennegi.

Seletus: Pea kunst on fasti walmistamise juures. Tõde poolest ei olnud rätikud mitte kadunud, kui fast tühi paistis, waid ainult pealtwaatajate filmade eest warjule pandud. Kunstnik wõtab kaane äratõstmise ajal pealmise fasti äärtpidi ühes, mille sees rätikud on, ning tühi fast jäeb järele. Rasti wärk piab aga karwa pealt diete olema tehtud, kui ta oma kohut piab täitma. Walge rätiku põletamiseks on iseäraline walge riide tükk, mida osawaste rätikute wahetele toimetatakse ja pärast salaja kõrwale wisatakse. Selle aja sees, kui kunstnik selja laua poole pöörab ja sõrmust palub, wõtab tema abilise pealmise fasti ühes kaanega ära, mida kunstnik selle jaoks laua tagumise ääre peale on pannud, ja topib nad walmis seiswasse pudelisse. Pudel on järgmisel wiisil ettevalmistatud: tema põhi on alt ettewaatlikult ära löödud, nõnda et pudeli ääred wäljastpoolt mitte wigastatud ei saa. Peale selle on pudeli keskpaika uus põhi tehtud, mis pudeli sisemise ruumi kahets jautab. Pealmine ruum wõib aga weiksem olla kui alumine.

Enne pudelisse toppimist wõib rätikutele natuke mõnda lõhna õli peale riputada. Sõrmuse kautamine sünnib, nagu eespoolses tükkides õpetatud, gummi nõo-

riga. Sille pott on enne nõnda seatud, et üks mulla karwa nõör pealt mulla sisse läheb ja sinna lille peajuure külge on siutud. Bealmise otja külge, mis mulla pinna peal seisab, on haaf finnitatud. Kui nüüd kunstnik lille potti läheb võtma, siis võtab ta sõrmuse ruttu käise seesst wällja ja paneb ta potis olewa haagi külge. Kui ta nüüd lille potist wällja tõmbab, siis ripub sõrmus ühes juurtega allapoole.

89. Smelik rahatott.

„Juba jälle pian ma nagu waewaja waim ilmuma ja auustatud härrade käest raha lainuks paluma. Et ma aga oma wõlad õigel ajal ära maksan, sellepärast loodan, et mõned härrad nii lahked saawad olema ja minule 8 hõbe rubla lainawad.“ Nende sõnadega astub kunstnik pealtwaatajate ette ja lasseb 8 hõbe rubla talbriku peale laduda, mida ta lahtiselt laua peale paneb.

„Waadake ometi kord seda nahk kufrut! See ei ole küll wäljaspoolt suur asi näha, aga sellegipärast on temal suur ajalulik tähtjus. Tema sees on terve Hispaania riigi warandus. Pange heaste tähele!“

Kunstnik awab kufru ja pealtwaatajad näewad seda täieste tühja olema. „Teie naerate?“ sõnub kunstnik edasi, — „kas arivate, et ma teile olen waletanud? Ei, sellega ei site wäga. Kunst-tüki tegemise juures räägin ma ikka kõige selgemat tõtt ja ma tõendan ka nüüd weel, et iga riigi rahaminister ennast õnnelikuks wõiks kiita, kui temal niisugune kuffur oleks. Teie tahate wist küsida, kus seisab siis see saladus, mis

koti nii kalliks teeb? Kui mina teile seda praegu küll ütleks, siis ei usuks teie seda ometi. Kõige parem on sellepärast, et ma kufru ime-jõuudu teile näitan. Waadake ja otsige teda heaste läbi, siis näete, et temal sees ega väljaspool midagit ei ole. Mina wotan nüid selle taldriku ja puistan need 8 rubla tükki kufrusse. Nüid palun ma neid härrasid, kes minule raha lainasiwad, omadust kotist ära wotta.“ Härrad asuwad nüid kufru kallale ja wõtawad igamees oma raha ära, nõnda et kõik teised jeda näewad.

„Need härrad on nüid 8 rubla kufrust välja wõtnud, sellepärast piaks nüid rehendamise kunsti seaduse järele kuffur jälle tühi olema. Nsi on aga minu rahakoti imeliku omaduse läbi koguni teisite, sest et ta iga sissepandud summa kahelordseks teeb. Neid härrasid aga, kes nii lahked oliwad, et minule raha lainasiwad, pian ma jüdamest tänama, sest selleläbi olen mina 8 rubla rikkamaks saanud.“

Nende sõnadega puistab kunstnik tõeste weel 8 rubla kotist wälja.

Seletus: Päris liht aga õige madala supi taldriku põhja alla walmistatakse walgest, siledast paberist teine põhi, mis ühelt poolt äärest niipalju lahti jäetakse, et üks rubla tükki kõrwu läbi peasewad minema. Taldriku põhja ja paberi wahel on 8 rubla peitus, mis taldriku peal olewate kufrusse kallamise ajal ka ühes lähewad, ilma et pealtwaatajad karkwa wäärt pettust aru saawad. Kunstnik piab aga, niipea kui rahad kufrusse on kallatud, taldriku ära wiima.

90. Kewade, mis igal ajal wõib tulla.

Kunstnik joonitab paberi ehk peenikese riide peale talwise maakoha pildi. On see walmis, siis maalitakse roheline nõia-tindiga palja puu okste külge lehed, lume asemele rohi, ülepea kõik, mis kewadel roheline piab olema. Roheline wärw kaub warsi ära. Pannakse see pilt aga sooja päikese paistele ehk küetud ahju äärde, siis kaub nagu nõiduse läbi lumi pildi pealt ja maakohht järab kewade ehtes. Läheb pilt külmaks, siis muutub ta jälle talwe pildiks.

Selleks tarwilist tinti wõib järgmisel wiisil walmistada: 1 lood kobalt-sinist pannakse kitsa kaelaga pudelikese sisse, walatakse 3 loodi kuningawett (Königswasser) sinna juurde ja lastakse õrnalt finni korgitud pudelit mõni päew paraja sooja käes seista. Siis lisatakse 5 loodi puhastatud wett juurde, kurnatakse kõik läbi ja tint on walmis.

91. Supikatja wigur.

Kunstnik pangu plekist ehk puust kella sisse, mis 8—10 sentimeetrit lai ja natukene kõrgem on, kahekoradne põhi, mida wedru ülewal hoiab, nõnda, et ta siis alla wajub, kui kella pealt otsast pulgaga wajutatakse ja jälle ülesse tõuseb, kui wajutamise järele jätatakse. Ülemine õõnes ruum täidetakse riisi teradega. Teiseks tehakse weike puust ehk papist tops, mis 4 sentimeetrit kõrge ja niisama lai on. Selle põhi mää-

ritakse paksu gummi weega ehk liimiga ja riputatakse riisi teradega üle, nõnda, et kui see tops kummuli laua peal seisab, siis paistab, nagu oleks ta riisiga täidetud. Siis muretsegu kunstnik omale veel weikene kott riisiga. Kell pannakse laua peale, nõnda ka riisi matt, aga nõnda, et põhi allpool on ja ta seeist tühi paistab. Pealtwaatajate nähes tehakse nüüd nõnda, nagu saaks matt kotist riisi täis võetud, ei tehta aga ometigi muud midagit, kui pööratakse ta kotis ümber ja pannakse kummuli laua peale. Nüüd pannakse mati peale kübar, pöördakse seal juures aga matt ruttu ümber. Kell kaetakse teise kübaraga finni ja kätakse riisi matti seeist kella alla minna, seal juures wajutatakse ja koputatakse selle kübara pihta, mille all kell seisab, selle tarwis, et topelt põhi alla wajuks ja riis laua peale kukuks. Siis tõstetakse mõlemad kübarad ülesse ja näitatakse, et mitte ühte tera mattis ei ole, waid kõik kella alla on läinud.

92. Muneja koer.

Kunstnik näitab weikest koerakest ja räägib, et sellel niisugune imelik mood on, iga päew mõni muna munedada. Siis näitab ta jahi taskut ja lasseb läbi otseida, et see tühi on. Sellejärele pistab ta koera sinna sisse, nõnda et pea üksi wällja paistab. Natukese aja järele wõtab kunstnik ühe muna paunast wällja.

Seletus: Parema käise sisse peidetakse mõni kana muna ja lastakse sealt igakord, kui paunast wõtma minnakse, üks wällja kukkuda ja näidatakse seda pealtwaatajatele.

93. Paberist elusaid loomasid teha.

Paber pannakse kahekorra kokku ja löigatakse sellest mõni lind ehk muu loom wällja. Selle wigurile kleebitakse mõni mardikas selgapidi alla, siis kõnnib ta mööda lauda ümber. Ehk löigatakse kirjust paberist mõni kilpkonn ja klišterdatakse sellele kärpsed tiivapidi alla, siis ei roni see mitte üksi lauuda mööda, waid ka mööda seina ülesse.

94. Sulamata lumepall.

Lumepall wajutatakse kõwaste kokku ja kastetakse jahu sisse. Jahu wajutatakse nii kõwaste palli külge finni, kui võimalik. Sell kombel walmistatud lumepall ei jula ka kõige palatwamal suwel mitte ära.

95. Tiigi peal ujuw lillepeenar.

Selletarwis punutakse pajuwitsjadest arw, madal korw, ümmargune, kandiline, pikergune ehk mis plaani keegi tahab. Korwi haukude peale pannakse lille-sibulaid ja korw seatakse tiige peale. Sibulad ajawad juured wette ja hakkawad õitsema. Sell kombel sünnib ilus lille peenar mida tiigi peal paigal seista ehk ka ühest kohast teise wõib lasta sõita.

96. Tuliseid madusid teha.

Piirituse sees sulatatakse kampferit ja määratakse pikad pergamendi ribad selle wedelikuga, lastakse ära

kuiwada, jüidatakse põlema ja lastakse kõrge koha pealt lendu, siis lendawad nad põledes ning madude moodi wingelbades läbi õhu.

97. Nõia=pliiats.

Hispaania mullast ehk tsipressi witrilist tehtakse pliiats, kirjutatakse sellega afna ruudu ehk mõne muu klaasi tükki peale ja pühitakse riidega firi ära. Kui seda kirja nähtawaks tahetakse teha, siis puhutakse hinge õhku klaasi peale, kohe ilmub firi ja kaub jälle ära, tuleb aga igakord nähtawalle, kui uueste peale puhutakse.

98. Mlati liikum kuul.

Kergeist puust tehtud kuulile puuritakse mitme külje peale haugud, täidetakse need poolest jaadik elaw=hõbedaga ja lüiakse pealt puu pulgakstega finni. Selle järele wärwitakse kuul kergelt üle, selletarwis, et haugu asemel nägemataks jaakfiwad. Sellkombel walmistatud kuul weereb järele jätmatalt mööda lauuda.

99. Tule purtskamine suust.

Tükifene põlewat taela mäsfitakse linade ehk takkude sisse, pistetakse see kera suhu ja puhutakse. Siis tulewad sädemed ja pakš suits suust wällja, ilma et suul palaw oleks.

100. Kaljakad küsimised.

1. Mis läheb aknast ilma klaasi katti tege-
mata läbi?

Päikese kiired.

2. Missugune pool ehk $\frac{1}{2}$ on terve asi?

Abielu paari pool.

3. Mis asja poolest on kass ja varas ühte
moodi?

Mõlemad hiiblewad ja luurawad.

4. Missugused kroonid ei kanna kuningad
ega keisrid?

Puu kroonid.

5. Mis teeb ani, kui ta ühe jala peal seisab?

Seisab teist jalga üleval.

6. Missugused püksid on kardetatavad?

Wesi-püksid.

7. Kelle kaela võib katti murda, ilma et
politsei murdjad otsima hakkaks?

Pudeli kaela.

8. Mis asjas on habeme-ajaja ning pesu-
naine ühesarnased?

Mõlemad seebitawad.

9. Mis sarnadus on pasunal klaasiga?

Mõlemaid puhutakse.

10. Mis sarnadus on pastoril tee-näitajaga ehk tiivapostiga?

Mõlemad juhatawad teed, aga ei käi ise seda mööda.

11. Mis wähe on täis (joonud) inimese ja täis olewa pudeli wähel?

Enimene kufub ümber, aga pudel seisab püsti.

12. Mis wähe on inimese ja akna klaasi wähel?

Klaas läheb enne palawaks ja jookseb siis, aga inimene jookseb enne ja läheb siis palawaks.

101. Klaasist wäjatulejad kaardid.

Kunstnik lasab päris harilikust kaardi pakist kolm kaarti tõmmata, need jälle sisse tagasi pista ja kaardid läbi segada. Sellejärele paneb ta kaardi paki tühja joogi klaasi sisse, komandeerib ja 3 tõmmatud kaarti tulewad üksteise järele klaasist wällja. Selle kunsttuki juures lasab kunstnik kaartisid nõnda tõmmata, et pealtwaatajad muud ei saa tõmmata, kui neid, mis kunstnik tahab. Need tõmmatud kaardid on teistest natukene pikemad; pealtwaatajate poolt piab kaardi pakki tasane olema, kuna kunstnik oma poolt seda kaarti wälljapoole lütkab, mis tõmmatud piab saama. Need 3 olgu näituseks ruutu-10, risti-äss ja ärtu emand. Selle nimelisi piab kunstnikul kahewõrra olema. Siis wõtab ta ühe liht kaardi, paneb selle ülemise otsa külge peenikese niidi otsa kinni, tõmbab siis niidi pikuti kaarti ülesse ja paneb selle peale wällja tulewa ärtu emanda, siis paneb ta jälle liht kaardi wähe seinaks, selle peale ristiäss, liht

kaart ja kõige wiimati ruutu=10. Selle juures seatakse niit nõnda, et ta üksi wällja tulewate kaartide serwa alt läbi, liht kaartidel aga üle pealmise äärede läheb. Kui nüüd niitipidi tõmmatakse, siis tuleb ruutu=10 kõige enne, ärtu-emand aga kõige wiimate teiste seast wällja. Kunst-tüki tegemise ajal piawad ettevalmistatud kaardid laua peal rätiku ääre all warjul seisma. Kui kaardid tõmmatud ja segatud on, siis paneb kunstnik nad rätiku peale, just sinna kohta, kus teised all on, näitab siis klaasi pealt waatajatele ette ja paneb klaasi küllele kaartide ette, neid kõiki teise käega klaasi lükates. Kaardide külge pandud niit läheb laua pealt maha ja sealt teise tuppä eht kardina taha, kus teda abiline tõmbab, kui kunstnik käsib. Selle juures tehtakse weel niisugust nallja, et ärtu-emandat mitte kohe wällja ei lasta tulla. Kunstnik teeb imestanud näu, käsib weel kord, aga kaart ei tule nähtawalle. Siis küsib ta inimeselt, kes seda kaarti tõmbas, mis nimeline see oli. „Ärtu-emand!“ saab wastus olema. „Koh, see on koguni teine asi,“ lausub kunstnik. „Raisterahwa wastu piab ikka auupakklik olema, teda ei tohi käskida, waid ainult paluda. Ma palun nüüd auustatud emand, olge nii armuline ja rõemustage meid oma ilmumiseega!“ Kohe kerfib ärtu-emand pealtwaatajate rõemuks, julgeste ja pikkamisi klaasist wällja. Kui kaartide tõmbamine mitte kunstniku tahtmise järele ei sünni, siis räägib kunstnik: „Braegu sain Pariisist teaduse, et seal kaardi wälljafutsumise-mäng käsil olla; kahelpool ühekorraga niisugust kunsti teha ei ole luba, sellepärast pian ta teiseks korraks jätma ja etendan selle asemel ühe teise.

102. Kaartidest süündinud konn.

Kunstnik wõtku üks mäng kaartisid ja liimigu lehed üksteise peale. Siis lõigaku ta kaardi pakist neljanur-
geline hauk läbi, nii et paljalt kaartide ääred järele
jäewad. Selle raami alla liimitakse terve kaart, laki-
takse kaardid seestpoolt ära, nõnda et see sisemine ruum
täieste kasti nagu on ja pannakse peale ka üks terve
kaart. Nüüd arwatwad kõik, et terve kaardi pakki käes
on. Selle õone kaardi pakki sisse pannakse konn.
Pealtwaatajate nähes pannakse see kaardi pakki weikese,
tühja kastikesse sisse, kuhu ta just täieste sisse mahub
ja kaetakse kasti kaanega finni. Kastikesse kaan on mõne
külge hakkawa asjaga määritud, nõnda et peale pandud
kaart selle külge jääb, kui finni panemise järel kasti jälle
lahki wõetakse. On ta aga lahki wõetud, siis leitakse
kaardi pakki asemel konn sealt seest.

103. Kadunud kaart.

Kunstnik näitab pealtwaatajatele kaardi pakki kõige
alumist lehte ja käsib hoolega tähele panna, et sega-
mise ajal ühtegi lehte ära ei saa wõetud. Kui ta
nüüd kõik heaste läbi on seganud, wiskab ta pakki laua
peale ja ütleb: „Otsige nüüd oma leht kätte!“ See
saab teiste seast kadunud olema. Selle järele käsib
kunstnik ühte inimest pealtwaatajate seast oma tasku
järele katsuda ja kõikide imestamises wõtab see kadu-
nud kaardi oma taskust wälja.

Seletus: Mustast paberist lõigatakse pada või pott ja fleebitakse see õrnalt ärtu-ässä peale, nõnda et punast sugugi wälja ei paista. See järele tehtud pada-äss on seesama, mida kunstnik näitab. Kaartisid segades õrutakse see külge fleebitud wigur ära. Pärast eht pada-äss on aga enne pakist ära wõetud ja pealtwaatajate sekkumõne ära tellitud inimese kätte antud, kes teda enese eht ka salaja oma naabri taskusse pistab ja märkide läbi kunstnikule teadustab, kelle taskus kaart on.

104. Numbrid 1—9=ni nõnda seadida, et ridadest igapidi kokku arwates 15 saab.

1) 4 3 8	2) 6 7 2
9 5 1	1 5 9
2 7 6	8 3 4

105. Arwud 1, 2 ja 3 nõnda seadida, et igast riasst kuus saab.

3	1	2
1	2	3
2	3	1

106. Arwud 1—16=ni nõnda nelja nurka seadida, et igas rias 34 on.

1	15	14	4
12	6	7	9
8	10	11	5
13	3	2	16

107. Arvud 1—25=ni nõnda seadida, et igas rias 65 on.

17	24	1	8	15
23	5	7	14	19
4	6	13	20	22
10	12	19	21	3
11	18	25	2	9

108. Kudas saab 45=est 45 maha arvata, nõnda et 45 järele jääb.

9	8	7	6	5	4	3	2	1	(summa 45)
— 1	2	3	4	5	6	7	8	9	(kokku 45)
8	6	4	1	9	7	5	3	2	(kokku 45)

109. Üts õpetajaküsis kord teiselt, kui palju lapsi temal koolis on. Teine kostis: „ $\frac{1}{6}$ minu lastest on haiged, 11 töötavad põllul, 7 läksivad koju ja nüüd koolis olejatest kirjutavad 20 ning rehkendavad 17.“

Teine ütles: Teil on küll suur kool, aga minul on ometi 4 last rohkem.“ — Kui palju on kummagil lapsi koolis?

Seletus: $\frac{1}{6}$ lastest olivad haiged, sellepärast piawad 11, 7, 20, 17, kokku $55 = \frac{5}{6}$ olema. Et nüüd $\frac{5}{6} = 55$ on, siis on $\frac{1}{6}$ 11. 11 ja 55 on kokku 66. Teisel õpetajal oli 4 last rohkem, nõnda siis 70 last.

110. Kuidas võivad 5 inimest 5 muna nõnda ära jautada, et igaüks ühe saab ja süüski 1 muna waagnasse jäeb?

Seletus: Wiimane saab waagna ühes munaga omale.

111. Wang istus wangihoones, millel 64 kammert oli. Kamritel oli iga wahel seina sees üks, nõnda et ühest kamrist igasse kõrvalisesse kamrisse wõis minna. Kärmistel kamritel oli 3 ja keskistel igaühel 4 ust. Wangile lubati järgmise tingimise all priiust: ta istub nr. 1 sees, piab wälja minnes igas kamris ühe korra käima, tohib ainult ühes kamris 2 korda käia, ja wiimane kammer, kust ta wälja läheb, piab nummer 64 olema.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64

Seletus: Wang läheb 1 — 8, 8 — 56 juurde, 56 — 55 juurde, 55 — 15 juurde, 15 — 9 juurde, 9 — 17 juurde, 17 — 22 juurde, 22 — 54 juurde, 54 — 53 juurde, 53 — 29 juurde, 29 — 25 juurde, 25 — 33 juurde, 33 — 36 juurde, 36 — 52 juurde, 52 — 51 juurde, 51 — 43 juurde, 43 — 41 juurde, 41 — 57 juurde, 57 — 58 juurde, 58 — 50 juurde, siis jälle tagasi 58 juurde ja sealt 64 juurde.

112. Sõrmuse ülesse leidmine rehenda- mise abil.

Selle kunst-tüki tõrda saatmiseks pannakse pealtvaatajad ühte ritta. Siis antakse neile üks sõrmus, käs-
takse seda ilma kunstniku nägemata, üks kõik misuguse sõrme otsa panna. Järgmise rehkenduse läbi saab kunst-
nik teada, misuguse liikme, sõrme ja kumma käe otsas ning misuguse inimese käes sõrmus on.

Olgu näituseks, nagu oleks 3-mas inimene rias sõr-
muse oma pahema käe pöidla teise liikme otsa pistnud. Siis lastakse kedagit, selle inimese nummert, selle käes sõrmus on, tahetõrdselt teha:

3-mas inimene	6
Sellele arvatakse juurde	5
	= 11
Seda kasvatatakse wiiega	× 5
	= 55
Sellele arvatakse juurde.	+ 10
	= 65

	= 65
ja veel teise, see on wafak-käe nummer. . .	+ 2
	<hr style="width: 100%;"/>
	= 67
Wälja tulnud nummert lastakse 10-ga kaswatada × 10	
	<hr style="width: 100%;"/>
	= 670
Selle juurde arwatakse sörme nummer . . .	+ 1
	<hr style="width: 100%;"/>
	= 671
Kaswatatakse jälle 10-nega	× 10
	<hr style="width: 100%;"/>
	= 6710
Nüüd arwatakse veel liikme nummer juurde. . .	+ 2
	<hr style="width: 100%;"/>
	= 6712
Siis lisatakse veel juurde	+ 35
	<hr style="width: 100%;"/>
	Pea summa = 6747

Pea summat küsib kunstnik pealtwaatajate käest ja arwab sellest 3535 maha.

6747
— 3535

Jäeb: 3212

Arwud, millest järele jäenud summa koos on, juhatawad igakord öiete sõrmuse kätte. 3 tähendab kolmandamat inimest, 2 pahemat kätt, 1 esimest sörme wõt põialt, wiimane 2 teist põidla liiget.

113. Sündimise päewa ülesse ütlemine.

Seda inimest, kelle sündimise päewa ülesse tahetakse ütelda, lastakse oma sündimise kuupäewa nummert 3-ga

kasvatada, 5 sellele juurde arvata, summat 4-ga kasvatada, siis kuupäeva nummert juurde arvata ja sellejärele veel kuu number juurde lisada. Näituseks: Januar 1, Webruar 2, Märts 3 ja nõnda edasi kuni Detsember 12.)

Wällja tulnud summast lastakse 20 maha arvata ja mis järele jääb, ütelda. Sell wiisil saadud arwu jagab kunstnik 13-ga; wällja tulew jagu on kuupäew ja üle jäädaw arwu on kuu number.

Näitus:

Minu sündimise päew on 13-mal Webruaril, nii on siis kuu number 2 ja kuupäewa number 13.

Kuupäewa nummert kaswatatakse 3-ga

$$\begin{array}{r} = 39 \quad \text{[juurde} \\ \quad \quad \quad 5 \text{ arwatasse} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} = 44 \quad \text{[tasse} \\ \quad \quad \quad 4\text{-ga kaswata-} \\ \hline \end{array}$$

$$= 176$$

Selle juurde arwatasse kuupäewa number 13

$$= 189$$

kuu number + 2

$$= 191$$

Arwatasse maha — 20

Wiimast summat 171

laseb kunstnik enesele ütelda ja jagab seda 13-nega. Sell kombel saadud osa on kuupäewa number ja ülejäädaw kuu number.

114. Kabe würfli filmasid ülesse ütelda.

Mõnda inimest lastakse kahte würfrit (täaringit) wisata, nõnda et kunstnik ei näe. Selle järele lastakse ühe würfle ülemist arwu kahega kaswatada, siis wiis juurde arwata ja summat jälle wiiega kaswatada. Saadud summale lastakse teise würfle ülemine arw juurde arwata ja kástakse seda summat omale nimetada. Sellest summast arwab kunstnik salaja 25 maha ning järele jäemid 2 nummert näitawad wisatud würfle filmasid.

115. Kui palju on pool 188=last?

Kriidiga kirjutatakse 188 laua peale ja tõendatakse, et pool sellest sada on. Keegi ei usu seda. Tõeks tegemiseks kustutatakse numred poolest saadik ära, nõnda 88 — 00 järele jääb.

116. Kolmforda kaks on neli.

Sellele waidlewad kõik wastu, sellepärast wõetakse üks paberi riba ja káristatakse see keskelt pooleks, see on 1 ford 2; üks pool káristatakse weel ka pooleks, see on 2 ford 2; teine pool káristatakse weel ka pooleks, see on 3 ford 2; nüüd on 3 paberi tükki ja kõik näewad, et 3 ford 2 on 4.

117. Kudas on wõimalik 10=neft 10 ära wõtta, nõnda et 10 järele jääb?

Tõmba sõrmkindad käest ära, siis jäewad 10 sõrme weel järele, ehk küll kümme ära tõmbasid.

118. Sõna müüja.

Müüjal olivad õunad korwis. Üks kofk tuli ja tah-
tis poole nendest omale. Müüja andis nõuutud osa ja
poole õuuna weel peale selle. Siis tuli teine kofk, nõuu-
dis poole osa järele jäenud õuntest omale ja sai ka poole
õuuna peale kauba. Beerand. tunni järele tuli kolmas
kofk ja ütles: „Anna pool järele jäenud õuntest mi-
nule“. Müüja andis temale niisamati kui teistele, pool
õuuna rohkem ja korw oli tühi. Kui palju õuunu pidi
müüjal hakatuses olema? Tähele panna on weel, et
ükski õun pooleks ei saanud lõigatud.

Seletus: Müüjal oli hakatuses 7 õuuna; $\frac{1}{2}$ teis-
mest on $3\frac{1}{2}$, pool weel juurde, on 4; 3 jäi järele.
 $\frac{1}{2}$ kolmest on $1\frac{1}{2}$, pool juurde on 2; 1 jäi järele.
 $\frac{1}{2}$ ühest on $\frac{1}{2}$, pool õuuna peale kauba on 1 terve.

119. Lamrine.

Lamriselt küsiti kord, kui palju lammaid temal on,
Ta kostis: „Kui minul $\frac{1}{3}$ ja $\frac{1}{4}$ sellest, mis minul
praegu on, weel oleks, ja weel 5 peale selle, siis oleks
mull 100 lammas. Kui palju lammaid oli temal?

Seletus: Lamrisel oli 60 lammas.

$\frac{1}{3}$ sellest on	20	lammas
$\frac{1}{4}$ „ „	15	„
peale selle	5	„

endised; 60 weeljuurde
on kokku: 100lammast.

120. Kaks poisji.

„Anna minule üks kopik,“ ütles üks, „siis on minul niisama palju kui sinul.“ Teine kostis: „Anna sina minule 1 kopik, siis on minul just 2 korda niipalju kui sinul.“ Mitu kopikut oli kumbagil poisil?

Seletus: Esimesel oli 5, teisel 7 kopikut.

121. Missugune arw on niipalju 50=nest vähem, kui tema neljakordne 50=nest rohkem on?

Kostus: 20.

122. Ühel mehel oli niisugune summa 10=ne kopikulisi rahasid taskus, et ta neid järgimööda kahe, kolme, nelja, viie ja kuue kaupa taskust wälja wõis wõtta, aga wiimati ikka 1 järele jäi. Kui palju kümne kopikulisi oli temal taskus?

Seletus: Kõige vähemalt 61. 2-he, 3-me, 4-ja, 5-e ja 6-e pea nimetaja on 60; et nüüd iga kord 1 kümne kopikuline üle piab jäema, siis piab neid 61 olema. Ka wõib temal 121 raha olla.

123. Missugune arw see on?

Ta on neljast numrest kokku pandud; esimene on 500 korda nõndasuur kui wiimane, teine 400, ja kolmas 40 korda nii suur kui wiimane. Kui suur on see terve summa?

Dtsus: 1882.

124. Otsige kõige weiksem arw wällja.

millest 2-ga jagades 1, 3-ga 2, 4-ga 3 j. n. e. kuni 10-ga jagades 9 järele jääb!

Otsus: See arw on 2519.

125. Wärawa maks.

Ühes linnas oli weel see wana pruuk, et iga wõeras, kes läbi linna wärawa läks, ükskõik kas sisse ehk wällja, ühe kopiku pidi maksuma. Seal tuli üks reisija sell, läks läbi esimese wärawa sisse ja maksis 1 kopiku. Poole omast rahast kulutas ta linnas ära ja läks sellestjamaast wärawast, ühte kopikut makstes wällja. Siis läks ta teisest wärawast sisse, maksis ka kopiku, kulutas jälle poole omast rahast ära ja tuli sellestjamaast wärawast wällja. Sedasama mängi kordas ta kolmanda ja neljanda wärawa juures. Kui ta neljandamast wärawast wällja tuli, oli temal just üks kopik weel alles. Kui palju raha oli temal hakatuses?

Otsus: 61 kopikut.

126. Kudas on wõimalik ümargust kooki kolme õige rapsuga kahetsaks tüükiks lõigata?

Se letus: Esite lõigatakse kook kahets ühe suuruseks tüükiks, siis lõigatakse need tüükid korraga teisi-pidi pooleks. Siis pannakse need tüükid üksteise peale ja lõigatakse nad korraga keskelt kätti.

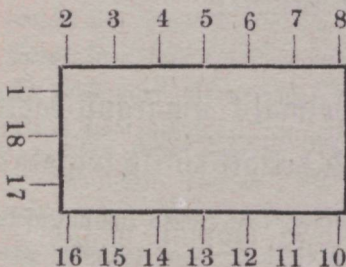
127. Ülesanne.

<u>0</u>	0	0	0	0	<u>0</u>	Kuuest üksteise kõrval olevast
0	0	0	0	0	0	nulli riast, milles igaühes 6
0	0	0	0	0	0	nulli on, piavad 6 nulli nõnda
0	0	0	0	0	0	ära-kriipsutatud saama, et iga
0	0	0	0	<u>0</u>	<u>0</u>	külle peale 4 nulli jäeb.
<u>0</u>	0	0	0	<u>0</u>	0	

Nullid, millele kriipsud alla on tõmmatud saavad ära kustutatud.

128. Üle löödud kõrtsimees.

17 tudenti pidasivad kõrtsis sööma-aega, kus kõrtsimees ka ühes sõi. Nad olivad endid nõnda, nagu järgmine wigur näitab, laua äärde seadinud! Kriipsud

1 — 17 tähendavad tudentisid, 18 kõrtsimeest. Tudent nr. 1 pani rahakoti laua peale ja sõnus: „Täna piab ainult üks meie seast rehkungi maksma, kõrtsimees ka ühes arwatud, ja nimelt

see, kes ringi lugemise juures priiks ei saa. See mak-

Just priiks jäemine saab sellele osaks, kelle peale lugemise juures nummer 7 langeb. Iga priiks saaja piab tuast wällja minema, et eksitust ei sünniks. Enne aga tahame weel igamees pudeli weini ära juua." Körtfimees tõi weel 18 pudelit weini sisse ja naeratas iseneeses, sest ta mõtles, nii paljude seast saab ometi mõni seitse minu peale langema, mis mind wabaks teeb. Nr. 1 tudent hakkas enese juurest lugema, ning nr. 7 läks wällja. Siis hakkas ta kahetja juurest uueste ühega peale, nõnda et nr. 14 lahti sai. Sell kombel luges ta edasi, kuni kõik tudendid maksust priid tuast wällja läksiwad ja kõrtsimees üksi sisse jäi.

129. Piima wereks muuta.

Wõta kaks ühesugust paberit, pane ühe sisse paar nua otša täit peenikest suhkurt ja teise sisse nõndasama palju wiinakivi-soola. Anna nüid suhkurt pealtwaatajatele maitseada, et kõik tunneksiwad, et ta tõeste suhkuron, ja üttele, et röösk piim ennast kohe wereks muudab, kui selle suhkru tema sisse puistad. Suhkru asemel puista aga paberisi salaja ümber wahetades wiinakivi-sool piima sisse, mille järele wiimane kohe wereks muutub. On mõnel himu muudetud piima maitseada, siis wõib ta seda julgeste teha; terwis sellest kahju ei saa.

130. Keedetud, aga elawad wähid.

Lase wähtsiwad natuke aega napsi sees olla, siis jäewad nemad uimaseks ja läheiwad keedetud wähtide moodi

punaseks. Pane neid nüüd waagnasse ja feedetud wä-
kfid nende peale. Siis wii külalistele laua peale.
Suur on sööjate imestus, kui uimastusest ärkanud wä-
hid waagnast wällja hakkawad ronima.

131. Raha peust saapasse nõiduda.

Kunstnik lasseb enesele ühe pisukeste raha peu peale
panna, pigistab käe rusikasse ja kui ta seda nüüd järsku
lahsti teeb, on raha peust kadunud. Kunstnik ütleb, et ta
seda saapa sääre sisse on nõidunud ja wõtab seda ka
sealt kõigi pealtwaatajate imestuseks tõeste wällja.

Seletus: Keskmise sõrme küüs on enne wahaga
tehtud. Käät rusikasse tõmmates wajutab kunstnik wa-
hase sõrme wastu raha, mis sinna külge finni jääb.
Käät saapa sääرده pistes lasseb ta raha jälle peusse li-
biseda. Siis aga, kui ta käät näitas oli raha küine kül-
ges, mis pealtwaatajate poolt ära oli pöördud.

132. Glaw muna.

Muna koore sisse pistetakse piujukene hauk ja las-
takse rebu ning walge wällja jooksta, mis järele koort
kuuwaiks saada lastakse. Siis pannakse tühja koore sisse
sitikas ja kititakse hauk kitiga ehk walge wahaga finni.
Muna laua peale pannes ei järe mitte seisma, waid
weereb edasi ning tagasi, mis palju nalja sünnitab.

133. Tseenesest põlema süttiw paber.

Kunstnik näitab ühte paberi lehte ja tõendab, et see

Heenesest põlema hakkab. Kui keegi seda õustuda ei taha, hoiab tema paberi palawa ahju ligidal, kus juures see ta tõeste warssi põlema läheb.

Seletus: Paber on enne mitmelle korralt salpeetrihapu sisse kastetud, milles rohkesti pisukesi wasefilbuid on ära sulatatud, ja teda siis tuule käes ära kuivatatud.

134. Wett ja weini ühest lahutada.

Wett ja weini kallatakse klaasi sisse segamine. Siis pannakse wette kastetud willase lõnga üks ots weini sisse, teine ots aga madalamal seiswasse tühja klaasisse. Seda lõnga mööda woolab nüüd wesi tühja klaasi sisse, kuna wein endise koha peale jääb.

135. Muna koore peale kirjutada, nõnda et kiri muna-walge peale läheb.

Liutatagu sapi õunu ja maarjääd kange äädika sees ja kirjutatagu siis selle wedelusega toore muna peale, mida pärast päikese paistel kuivada tuleb lasta. Hiljem keedetagu seda muna soolwee sees, mille läbi kiri koore pealt kaub ja muna-walge peale läheb. Heenesest mõista ei saa seda muidu näha, kui piab muna ära koorima.

136. Nõia wits.

Kunstnik wõtab mitu pisukest karbikesi, lasneb enese nägemata ühe sisse tükikese haljaks wiilitud rauuda

panna ja jätab teised tühjaks. Siis pajatab ta, et tema oma nõia witsja läbi ära tunneb, missuguses karpis raua-tüff on. Nüüd wõtab ta witsja, mille külge siidi niidi otjas läätse-tera suurdune korgi raasuke on siutud ja riputab seda korgi iwakest päikese paistel palawaks läinud karpide lähedal. Raud-tüff tõmbab korgi peagi enese poole.

137. Muutuw wedelus.

Pane salmiakpiirituse sisse natuke wiilitud wase puru, siis läheb ta õige ilusaks sinise karwaliseks. Walad seda wedelust pudelisse ja paned temale korgi peale, siis kaub sinine karw ära, wõtad aga korgi pealt ära, siis läheb ta jälle siniseks.

138. Küninlaid ruttu põlema panna.

Laadi pistul palja rohuga, ilma tropi peale panemata ja lasse sellega kolme ehk nelja raswa küninla peale, mis laua peal rias seisawad ja millede tahi sees tangu-tera suurune woswori tükkine on — siis lähewad kõik küninlad korraga põlema. Tuas piab aga paras soe olema.

139. Keli mõteldud üksikut arwu ülesse ütelda.

Kunstnik lasseb kedagit nelja üksikut nummert mõtelda ja salamahsti tahwli ehk paberi tükkese peale ülesse kir-

jutada. Siis käsib tema esimest nummert kahega kasvatada, 5 juurde arwata ning saadud summa 5-ega kasvatada. Kaswatusele lasseb tema 10 juurde arwata, siis teine mõeldud number juurde arwata, seda kümnega kasvatada, siis kolmas mõeldud number juurde arwata. Seda summa lasseb ta uueste 10-nega kasvatada ja nüüd neljanda mõeldud numri juurde arwata. Seda summa lasseb ta enesele ütelda ja tõmbab temast siis mõttes 3500 maha. Ja neli ülejäänud nummert on siis järgimööda need mõeldud arwud.

Näitus: Mõeldud numred olgu 4, 6, 3, 8. Esimene number 4 kahega kaswatatud on 8, 5 juurde arwatud on 13, see wiiega kaswatatud on 65, 10 juurde arwatud on 75, teine mõeldud number 6 weel juurde arwatud on 81, siis 10-nega kaswatatud on 810, kolmas mõeldud number 3 juurde arwatud, on 813, siis 10-nega kaswatatud on 8130, neljas mõeldud arw 8 juurde arwatud on 8138, sellest 3500 maha wõttes jääb 4638 järele, mis üks-teisest lahutades mõeldud arwust: 4, 6, 3 ja 8 awaldab.

140. Noa päranduse firi.

Noal oli keldres seitse täit, seitse poolikut ja seitse tühja wiinawaati. Oma päranduse-firjas oli ta tähendanud, et tema kolm poega neid waatid pürafi tema surma nõnda pidid jagama, et igaühele ühe paljus täis-, poolikuid- ja tühje waatidid jaaks. Täis waadid pidid aga jagamise juures ikka täis jääma. — Kruu mürdsiwad pojad selle keerulise üles-ande juures oma

peasid, kuni viimaks Sem hüva nõuu leidis ja wendadele järgmiselt ataldas: „Neljast poolikust waadist teeme kaks täis waati, siis saab täis waatist 9, millest igaüks kolm saame; poolikuid jääb 3, millest igaüks ühe saame, ja tühje on 9, millest jällegi igaüks kolm tükki omaks wõime wõtta.“

141. Mõteldud arwu ära ütelda.

Kunstnik lasseb kedagil ühte arwu mõelda, sellele 5 juurde arwata, summa 5-ega kaswatada, sinna 10 juurde arwata ja seda summa jälle 10-nega kaswatada. Nüüd lasseb ta kaswatuse summa enesele ütelda, wõtab sellest mõttes 350 ära ja kustutab ülejäädudest parema käe poolt kaks nulli maha. Sellekordne ülejääbus ongi mõeldud arw.

Näitus: Olgu mõeldud arw 16. Kui seda kahega kaswatada, tuleb 32, wiis juurde on 37, wiiega kaswatatud on 185, kümme juurde arwatud on 195, kümne-nega kaswatatud on 1950, sellest 350 maha arwatud on 1600 ja kaks nulli ära kustutatud jääb mõeldud arw 16 järele.

142. Seesama teisel wiisil.

Mõeldud arwule arwatakse 1 juurde ja kaswatatakse siis kolmega, kaswatusele arwatakse esiteks üks ja siis mõeldud arw ise juurde. Sellest temale üteldud summast wõtab kunstnik esiteks 4 ära ja jagab siis ülejäädust 6-e läbi. Jagu, mis ta siis leiab ongi see mõeldud arw.

Näitus: Olgu mõeldud arv 3, arvame ühe sinna juurde, on 4; 3-ega kaawatatud on 12; üks juurde arwatud on 13 ja kui mõeldud 3 ka veel juurde, tuleb 16, sellest 4 maha võtta jääb 12 ja ülejäämus 4-jaga jagatud on 3.

143. Tulepurstava mägi.

Ühe paljus viilitud raua-puru ja peenikeseks tõugatud väävlit segatakse natukesse weega puust anuma sees taiguaks, maetakse anum kahe jala sügavusele niiske maa sisse ja kaetakse pealt muruga kinni. Umbes 24 tunni pärast kargab muld kõrgelle ülesse ja tuleleegid lõõvad maa seest väljja. Seal juures on tähele panna, et mida rohkem raua-puru ning väävlit võetakse, seda suurema jõuliseks tulepurstava mägi saab.

144. Kaarti ilma vaatamata ära tunda.

Kunstnik segab kaardikimbu ise heaste läbi ehk lasseb seda mõnest teisest toimetada. Siis waatab ta salaja alumise kaardi ära, paneb kaardid selja taha ja jääb waadatud kaardi selliviisil kimbu peale, et tema selg kimbu selja vastu on. Nüüd hoiab ta kaardikimbu pildi-poolled oma otsaesist vastu, mis juures waadatud kaardi pilt teiste waatajate vastu on, ja nimetab teda. Ühtlase paneb ta jälle alumist kaarti tähele, mida tema pärast selja taga kimbu peale paneb ja waatajatele näidates nimetab. Nõnda võib kõiki kaartisid ette näidata ja nimetada.

145. Kaarti finniütud filmadega tunda.

Kunstnikul on mängu täis kaarta peale ühe natuke kitsamaks lõigatud. Tema lasseb niid omad filmad finni siduda, näitab siis pealtvaatajatele laiemat kaarti, paneb jälle mängu sisse tagasi ja lasseb kaardid läbi segada. Siis paneb ta kaardikimbu selja taha ja küsib, mitmes kaart näidatud kaart olla. Üteldakse näituseks üheksas, siis paneb tema selle laiema kaardi usinaste mängu peale ja selle peale veel kaheksa kaarti, nõnda et üheksas kaart siis ka tõeste näidatud kaart on.

146. Kaarti küdewasse ahju wiisata ja koha jälle käes hoida.

Kunstnik lasseb kaardi-kimbu ühe wällja tõmmata, wiskab teda põlewasse ahju ja näitab juba teisel filmapilgul, et see tema käes on.

Seletus: Selles kimpus, kust kunstnik kaarti lasseb tõmmata, on kõik kaardid ühe-sugused. Teine mäng õigeid kaarta, milles aga wällja tõmmatud kaart puudub, on temal käisesse peidetud, mida koha ette näidata võib, kui seda soowitakse.

147. Kaarti seljast ära tunda, kas ta pil- diga on ehk mitte.

Õga piltkaartile pistetakse nõelaga peenikesed haugud äärte ehk nurkade sisse, nõnda et selle läbi selja poole

külge pisukejed kõrgendused sünnivad. Neid haukufid võib araabia gummiga täita ja siis madalaks vajutada, nõnda et neid mitte filmaga näha ei või, vaid aga üksnes näpuga katsudes tunda. Kui kunstnik kaarta ükssüü kimbust laua peale paneb, siis katsugu tema enne teistest tähele panemataki nende selgasi sõrme otsaga üle. Siis ei eksi tema oma ütetuslega iialgi.

148. Wett ja õlut segamataki ühest klaasist juua.

Kunstnik kallab klaasi poolest jaadiki õlut täis, katab siis harva riide üle klaasi ja kallab wett selle peale, kust ta siis wihma kombel klaasi sisse siriseb. Wesi on kergem kui õlu ja jääb sellepärast segamataki tema peale. Kui klaas wagusaste paigal hoitakse, siis võib wett ilusaste pealt ära juua, on aga himu õlut maitseada, siis pistetagu õle-kõrre otsi klaasi põhija ning imetagu odramärjake suhu.

149. Mõistatused.

1. Enne lai ja kollane, pärast ümargune ja walge.

Wõi-küü.

2. Üles lähewad, pilwesse ei saa, alla tulewad, maha ei saa.

Tuulesse tiiwad.

3) Kõwer kuuski kasvab koopa läwesse. Mõistamis see on!

Koera jaba.

150. Kahejärguline sõna.

Kui on päike läinud looja,
Eha kuma kustunud,
Tulen siis, su rahu-looja,
Ehk kui tont küll mustunud.

Kui ei hõlpsalt otja leia,
Minu teist siis tunned sa
Mõlemaid meid kokku tõida —
Olen kuulus laulik ma.

Ütle, kes ma olen!

151. Teisest meelde wõetud kaarti ära teada.

Kunstnik laub 27 kaarti kolme hunikusse, iga hunikusse 9 kaarti. Keegi paneb seal juures ühte kaarti tähele ja ütleb temale, mis suguses hunikus see kaart on. Nüüd paneb kunstnik selle huniku teiste hunikute keskele ning laub kaardid endisel wiisil uuesti laua peale. Waatleja pangu oma meelde wõetud kaarti jälle tähele ja näidaku, kus hunikus ta nüüd on, mispeale see hunik jällegi teiste wahale jaab pandud ning kolmas kord nõndasamati toimetatud. Nüüd lueb kunstnik kaardi selgade poolt peale hakates 14-ma kaardi wällja, mis see meelde wõetud kaart ongi.

152. Toopi laua külge külmetada.

Toobi sisse pannakse lund ja soola ning segatakse seda kepikesega mehiseste ümber, kus juures toobi põhi tugewaste wasta lauuda jurutakse. Natukesse aja pärast on toop nõnda kõwaste laua külge finni külmetanud, et teda raske on sealt lahti kiskuda.

153. Piima mõetmine.

Utwällja Jaagup läks luhta heinamaale ja wõttis 10-ne toobilise anfru täie piima kaasa. Näre sauna Hindrek sammus sedajama teed ja kandis kahte tühja lähkrit õlal, millest üks seitsme, teine kolme toobiline oli, nende nõuudega tahtis tema jõeist wett leiva märjaks wõtta. Jõe wesi oli aga palawa ilmadega halwaks läinud, nõnda et pruukida ei kõlbanud ja sellepärast läks Hindrek Jaagupi palwelle, et see poole omaist piimast temale müiks. Jaagub lubas poole piima selle tingimisega anda, et Hindrek temale pooleks päewaks niitma tuleb, millega wiimane ka rahul oli. Mehed hakkasiwad nüüd piima pooleks mõetma, aga see polnud mitte nõnda hõlpus töö, nagu rikkal neiul mehele minek, sest nendel ei olnud muud mõeduriista, kui ainult kolme ja seitsme toobiline lähker. Kudas saiwad nad asjaga toime?

Seletus: Esiteks walasiwad nad anfrust kolmele korrale kolme toobilise lähkri sisse ja täitsiwad seitsme toobilise ääre tasa. Nüüd jäi kümne toobilisesse üks

toop ja kolme toobilisesse kaks toopi piima. Seitsme toobilisest lähkrisi walasivad nad nüüd piima uueste antru sisse, nõnda et sinna kahaksa toopi sai. Siis kallasiwad nad kolme toobilise seest selle kaks toopi seitsme toobilise lähkri sisse ja wõtsiwad temaga weel ühe korra ankrust, mida jällegi seitsme toobilise lähkri sisse walasivad. Nõnda oli siis seitsme toobilises lähkris wiis toopi piima, ja kümne toobilises ankrus nõnda sama palju.

154. Kuiwi puid weega põlema süüdata.

Kuiwi puid suurde hunikusse pannes on waja nende alla ja wahese kustutamata lupja riputada, millele peeneks tambitud wääwliit hulka wõib segada. Siis wala tagu puudele wett peale ja tehtagu seda nõnda kaua, kuni tuli ilmub ning puud põlema lähewad.

155. Paadike, mis kÄsu järele ujub.

Tehtakse pisuke paadike ja lüüakse tema ninasse raud nael, siis wõetakse kepik, mille otsa hea magneet kinnitatakse; kui nüüd selle kepiga paadikesele teed näidatakse, siis tõmbab magneet naela enese poole ja paadike purjetab kÄsu järele.

156. Waalitud warest waakuma panna.

Kunstnik joonitab seinapeale warese ja seletab pealtwaatajatele, et see waakuma hakkab. Enne aga teeb

tema selle koha peale, kuhu warest tahab maalida, tapeetide alla seina fisse haugu, kuhu konna fisse paneb; tapeeti fisse teeb ta weel pisukesse haugu. Kui ta nüüd põlewa küinlaga joonitatud warese juurde lähleb, siis hakkab warese pildi warjul olew konn, kes walgust kannatada ei suuda, kurjaste krooksuma, mis üsna warese waakumise sarnaselt kjab.

157. Seent kolme minuti aja sees kaswada lasta.

Wõetakse suur laia juu ja kitsa põhjaga napsiklaas, mille fisse 7 solotnikku kõige paremat ja kangemat salpeetri piiritust (селитрянаго спирту) walatakse; siis walatagu sinna weel 7 solotnikku õli piiritust (гайковаро маслянаго спирту). Sellest segust tõuseb suits, mille keskel kolme minuti pärast klaasi sees urgasline olus ilmub, mis wormi poolest väga seene sarnane on.

158. Puudutatud kaarti ära tunda.

Selle kunst-tüki juures piab enne abilifega rääkima, et tema rist-riad ülevalt allapoole lugedes aastateks ja püst-riad pahemalt poolt paremale poole lugedes kuudeks nimetaks.

Kunstnik paneb nüüd kaardid mitmesse ritta laua peale, lähleb ise kõrwale ja käsib selle aja sees ühte kaarti puutada; siis tuleb ta natukesse aja pärast tagasi ja otsib puudutatud kaarti, kus juures abiline temale seda tähendab.

Näituseks: Teises rist-rias ülevalt puudutadi kolmat kaarti pahema käe poolt.

Kui nüüd kunstnik tüki aega on otsinud, siis sõnub abiline pilkaval toonil: „Teie ei leia seda kaarti, kui ka teda kaks aastat ja kolm kuud otsiksite.“ Nüüd teab kunstnik, misjaguft kaarti puututati.

Rahe aasta ja kolme kuu nimetamise juures võiks mõnele meelde tulla, et kaart teises rias kolmas on, millest kohe aru võiks saada, et siin ette üteldakse. Sellepärast teeb kunstnik, nagu ei saaks tema ütelsest arugi, korjab kõik kaardid kokku, segab neid ja lubab puudutatud kaardi ülesse otsida, ehk see küll raske olewat. Sellejärele paneb ta kaardid jälle laua peale, silmitsseb neid weel kord hoolega ja näitab viimaks seda, mida oli puudutatud.

159. Kaartit lauuda mööda jalutama panna.

Seda kunst-tükki võib üksnes õhtul lambi ehk küünla tule walgulsel korda saata, sest et päewa ajal temast hõlpsaste aru võib saada. Pikk ruuge juuks siutakse otsapidi kuue nõobi külge, aga teine ots pannakse wahaga kaardi külge kinni. Kui nüüd kunstnik kaardi laua peale paneb, aga ise püsti tõuseb ja laua ümber käib, siis liigub kaart lauuda mööda tema järele. Seal juures ähwardab kunstnik kaarti nõia krepiga ning sunnib ringi käima.

160. Öhu pall.

Kergeist paberist tehtakse pall', mille ümbermõetja mitu arssinat on; ühe külje peale tehtakse hauk, selle haugu alla pannakse pisukene wass tassikene, milles õliga joodetud kanep ehk paber on; süidetakse see nüüd põlema, siis tungib soojaks läinud õhk palli sisse ja terve wärk kerkib kaunis kõrgelle ülesse.

161. Kolm ässa (tuusa).

Kunstnik wõtab kaardi mängust kolm ässa, annab neid pealtwaataja kätte ja palub neid nõnda üks-teisest eemalle kaardi-kimbu sisse panna, et üks kimbu peale, teine alla ja kolmas keskele tuleb. Kui see tehtud, segab kunstnik kaartisid nii mitmelle korrale, kui waataja seda soowib. Siis sorib tema kaartisid läbi, neid üks-teise järele laua peale wisates, kuni ässad üks-teise järele wällja tulewad.

Seletus: Alustuses on tarwis kõik neli ässa kaardi kimbust wällja wõtta ja ühte nendest kimbu peale panna. Siis antakse waatajatele kolm ässa ning palutakse, et tema ühte huniku peale, teist alla ja kolmat keskele paneb, nõnda et, kui waataja ässa mängu peale paneb, siis neid sinna juba kats saab, ja kui nüüd hunikut segamine tõstetakse, siis tuleb kolmas äss alt teiste kaha ässa juurde ja on nad sellel wiisil kõik kolm üheskoos.

162. Kolm ülesarwatud kaarti.

Kunstnik palub kolme inimest, et nad kaardi-kimbust igaüks ühe kaardi wõtaksiwad, mille filmade arw mitte peale üheksa ei ole. Siis palub ta ühte nende seast, et ta oma kaardi filmasid kahega kaswataks, kaswatu-
 sele ühe juurde arwaks, summat 5-ega kaswataks ja selle kaswatu-
 sele teise inimese wõetud kaarti filmad juurde arwata, seda summa kahega kaswataks ja siis ühe juurde arwaks, seda summa jälle wiiega kaswataks ja wiimaks kõigile kolmandama inimese wõetud filmad juurde arwaks. Sellest jummast 55 maha arwaks ning ülejäedust kunstnikule ütleks. See ülejäedus piab nimelt kolme numbriline olema, mis siis järgemööda kõigi kolme inimese wõetud kaarta näitawad.

Näituseks olgu ühe inimese kaart äss, teisel kahetsa ja kolmandamal üheksa. Esimene kaswatab ässa 2-ega, saab 2, paneb sellele ühe juurde, saab 3; 3-e wiiega kaswata-
 tates saab 15, 15-nele 8 juurde (teise inimese wõetud kaardi filmad), on 23; kaswatab seda 2-ega, saab 46, paneb ühe juurde ja kaswatab wiiega, saab 235, selle arwule paneb 9 juurde (kolmandama inimese wõetud kaardi filmad), saab 244, arwab sellest 55 maha, jääb 189, mida kunstnikule ütleb. Kunstnik arutab seda arwu nõnda: 1 on äss (esimese inimese kaart), 8 on kahetsa (teise inimese kaart) 9 on üheksa (kolmandama inimese kaart).

Paneme seda selgemaks arusaamiseks numritega ülesse:

$$\begin{array}{r} 1 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ + 1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ + 8 \text{ teise inimese kaart.} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 23 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 46 \\ + 1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 47 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 235 \\ + 9 \text{ kolmandama inimese kaart.} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 244 \\ - 55 \\ \hline \end{array}$$

189

163. Peata inimesi näidata.

Õõetakse rausch-kollast (Muripigment), õerutakse seda puu-õli sisse ja lastakse keeda, kus juures pott kõwaste pealt finni peab olema. Kui ta nüüd jahtunud on, walatakse teda lampi ja süidatakse pimedas tuas põlema. Siis kutsutakse waatajaid ja need näitavad üks-teise filmis ilma peadeta olema.

164. Tint, millega pimedas kirjutada wõib.

Pijukese pudelikese sisse pannakse Inglis woswori ja surutakse seal katti; siis walatakse temale $\frac{1}{2}$ untsi nelgi õli peale ning pannakse pudelikene sooja kohta, et woswor täieste ära sulaks. Kui see segu pimedasse tuppä wiiake ja lofsutatakse, siis annab ta walgust, et seinte ja uste peale kirjutada ning mitmesuguseid joonitusi teha wõib.

165. Kirjutada oskaw kass.

Wdetakse paberi leht, kirjutatakse selle peale wotrioli piiritusega (купороснымъ спиртомъ) mõned sõnad ja lastakse ära kuwada. Siis ei ole kirjutust paberi peal sugugi näha. Tehtakse nüüd kassi käpp weega märjaks ja tõmmatakse sellega paberit mööda, siis tulewad enne kirjutatud sõnad nähtawaks.

166. Wee sees tuld sünnitada.

Ühe paljus kustutamata lupja ja wäawlit ning natukene waha ja nahwtat örutakse kokku. Kui jeda segu wette wisatakse, siis lööb kohe tuleleek sealt ülesse.

167. Klaasis majasid ehitada.

Puhta kaewu-weega täidetud õlleklaasi sisse lastakse muna walge ühes rebuga ja lastakse teda siis wagusi seista. Warsi tekiwad seal palleed, to ruid, talumajad ning muud sarnased ehitused nähtawalle.

168. Öhu sisse tõusse muna.

Selle tarwis kogutakse kewadisel ajal kastet, kui teda rohkesti rohu peal on, mida hõbe lusikaga tuleb teha, sest puu lusika läbi kautab ta oma wärskuse. Siis lastakse muna seest walge ja rebu wällja, täidetakse koor kastega ning määratakse hauf kinni. Kui nüüd päike kõrgelle tõuseb, siis pannakse muna tema paistele et see palawaks läheb ja ta terkib iseenesest öhu sisse ülesse.

169. Kudas muna kiwi kõwaduseks teha.

Kõik saladus on selles, et muna esiteks kolmeks päewaks äädiku sisse pannakse ja pärast terwe kuu aega soola sees hoitakse, misläbi ta kõwaks läheb nagu kiwi.

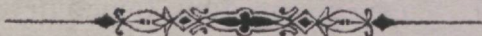
170. Hirmsaid nägusid sünnitada.

Piirituse sees sulatatakse soola ja sahwrani, siis kastetakse suur tükk riidet selle wedeluse sisse ja süidatakse põlema. Selle tule walgusel paistawad näud rohelisted, aga mokad ja põsed mustjad lillakarwalised olema, nõnda et ilma imestuse ning naeruta nende peale waadata ei wõi.

171. Kuffe surmata ja jälle elusse äratada.

Kuff pannakse musta laua peale, wajutatakse tema nõtt kõwaste wastu lauuda ning tõmmatakse pikkamööda,

noha juurest peale hakates, walge kriidiga pifuti lauuda
joon; sealjuures tõstetagu kuke pea natuke ülesse, et ta
tõmmatud joont näeks, mis peale ta kohe minestusse
langeb, nagu surnu. Kunstnik võib seda teises tuas
teha ja kui kuff juba uimastuses, siis alles ust lahti
teha ning waatlejatele näidata. Kui nüüd kuff laua
pealt maha wõetakse, tõuseb ta kohe elusse.

Uued raamatud,

mida noorerahwale löbustuseks
wõib soowida on järgmised:

1. **Noorerahwa seltsiline.** Väljaannud
M. Tõnisson. Hind 20 kop.

2. **Uus rahwa laulik.** Selles raamatus
on niisugused laulud sees, mida pidudel, talgustel ja
kõikidel muudel noorerahwa koosolekutel laulda wõib.
Väljaannud M. Tõnisson. Hind 20 kop.

3. Gesslaste laulif. Wäljaannud M. Tõnisson. Hind 20 kop.

4. Armastuse kirjad. Proowid ning näitlised juhatused kudas armastuse ja kosjakirjasid tuleb kirjutada. Hind 10 kop.

5. Lastu laulud. Hind 10 kop.

6. Ettetuulutajad õnne kaardid. Wäljaannud Malja Mart. Hind 10 kop.

7. Peind ja neiud. Kolm juttu Gesti elust. Hind 10 kop.

8. Sõa laulif. Hind 15 kop.

9. Bidu kõned. Tõsised ja naljakad kõned kõigt pidudel. Hind 20 kop.

10. Iku tuled. Õpetus, kudas raketisid ja muid ilutulesid tuleb teha. Hind 20 kop.

◆ Hind 20 kop. ◆

